

Αναπτυξιακά χαρακτηριστικά παιδιών 6-9 ετών.

Προσομοιωτική επιμόρφωση γονέων - 30/10/2023

Co-funded by
the European Union

Erasmus+ 2022-1-EL01-KA210-VET-000082477

*Εισήγηση: Κετσετσίδου Χρύσα, Κουρτικάκη Αναστασία,
Βουγιούκα Φωτεινή – Επαγγελματίες υγείας Δήμου Αχαρνών*

Τομείς ανάπτυξης

- ❖ Σωματική
- ❖ Ψυχοκινητική
- ❖ Γνωστική
- ❖ Γλωσσική
- ❖ Ψυχοκοινωνική
- ❖ Ηθική
- ❖ Νοητική

Νοητικές δεξιότητες

- ❖ Μπορούν να καταλαβαίνουν την άποψη των άλλων
- ❖ Είναι ικανά να επικεντρώνονται σε διαφορετικές κάθε φορά, απόψεις ενός προβλήματος
- ❖ Έχουν αυξημένη ικανότητα επίλυσης προβλημάτων
- ❖ Μπορούν να σκεφτούν κάποιο προγραμματισμό προτού ενεργήσουν
- ❖ Καταλαβαίνουν καλύτερα και εσωτερικεύουν ηθικούς κανόνες
- ❖ Είναι πιο ικανά να συμμερίζονται τους άλλους και να αντιλαμβάνονται την αξία της προσφοράς
- ❖ Έχουν καλύτερη βραχυπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη μνήμη

Σωματική ανάπτυξη

- ❖ Επιβράδυνση & σταθερός ρυθμός
- ❖ Αύξηση ύψους & βάρους (με μεγάλες ατομικές διαφορές στις σωματικές διαστάσεις λόγω γενετικών & περιβαλλοντικών παραγόντων)
- ❖ Ολοκλήρωση μυελινοποίησης του ΚΝΣ (7-8 ετών)
- ❖ Συνέχιση ωρίμανσης εγκεφάλου

Αδρή κινητικότητα

- ❖ Κάνει ποδήλατο χωρίς βοηθητικές ρόδες
- ❖ Κάνει σχοινάκι, τρέχει γρήγορα, πιάνει/πετά μακριά την μπάλα, κάνει τούμπες, κατεβαίνει σκαλιά
- ❖ Κολυμπάει
- ❖ Σκαρφαλώνει

Λεπτή κινητικότητα

- ❖ Γράφει καλά και με μεγαλύτερη ταχύτητα
- ❖ Αντιγράφει ρόμβο κάθετα και οριζόντια
- ❖ Δένει τα κορδόνια του
- ❖ Μπορεί να κόβει με μαχαίρι
- ❖ Συναρμολογεί παιχνίδια
- ❖ Ζωγραφίζει πιο ολοκληρωμένα

Γνωστική ανάπτυξη

*Η γνωστική ανάπτυξη, δηλαδή η εξέλιξη των νοητικών ικανοτήτων κατά την διάρκεια της ζωής, σημειώνει μεγάλες αλλαγές ανάλογα με το εκάστοτε αναπτυξιακό στάδιο που βρίσκεται το κάθε άτομο (**Piaget**, 1952).*

Γλωσσική ανάπτυξη

- ❖ Κατακτάται η ανάγνωση & η γραφή
- ❖ Αναπτύσσεται το λεξιλόγιο (χιλιάδες λέξεις) και η γραμματική
- ❖ Η γλώσσα χρησιμοποιείται συνειδητά και η έκφραση είναι ακριβέστερη (σε συνάρτηση με τη σχολική μάθηση)
- ❖ Βελτιώνονται οι επικοινωνιακές δεξιότητες του παιδιού.

Ψυχοκοινωνική ανάπτυξη

- ❖ Επέκταση της προσκόλλησης σε δασκάλους & συμμαθητές
- ❖ Μετάβαση από το «Εγώ» στο «Εμείς» και μετατόπιση του ενδιαφέροντος στους συνομηλίκους
- ❖ Μαθαίνει να συνεργάζεται και να αλληλεπιδρά
- ❖ Μαθαίνει να κάνει φιλίες
- ❖ Αναπτύσσει συνέπεια και τηρεί τις υποχρεώσεις του
- ❖ Καταφέρνει να ολοκληρώνει το έργο που του έχει ανατεθεί

Ψυχοκοινωνική ανάπτυξη

- ❖ Γίνεται περισσότερο ανεξάρτητο από τους γονείς και την οικογένεια
- ❖ Νέα ενδιαφέροντα κι εκτός οικογένειας
- ❖ Εξέλιξη της συναισθηματικής νοημοσύνης. Αναλύει τα δικά του συναισθήματα αλλά κατανοεί και των άλλων
- ❖ Σταθεροποιείται η αντίληψη για το ρόλο του φύλου και εμφανίζονται οι στερεοτυπικές αντιλήψεις για τον κοινωνικό ρόλο του φύλου
- ❖ **Θεωρία Erikson (6-11 ετών): Φιλοπονία # Κατωτερότητα.** Το παιδί κερδίζει την επιδοκιμασία με την παραγωγικότητά του, τη σχολική του επίδοση, την ανάληψη εργασιών, την απόκτηση δεξιοτήτων ενώ τη χάνει όταν δε μπορεί να ανταποκριθεί.

Κοινωνικές δεξιότητες

- ❖ Επιζητούν το δίκαιο και το σωστό
- ❖ Μπορούν να διαμορφώσουν την εικόνα του εαυτού τους σύμφωνα με την επίδοση τους στο σχολείο
- ❖ Αισθάνονται ότι είναι πολύ σημαντικό να ανήκουν και να είναι αποδεκτά από την παρέα των συνομιλήκων τους
- ❖ Αναπτύσσουν κοινωνικές δεξιότητες όπως αλληλεγγύη, συμπόνια, συμπαράσταση

Ηθική ανάπτυξη

Θεωρία Piaget (1896 -1980)

- ❖ **Ετερόνομη ηθική (5-9 ετών):** Η ηθικότητα μιας πράξης κρίνεται με γνώμονα τις συνέπειές της και όχι την πρόθεση ή τα κίνητρα κάποιου.
- ❖ **Αυτόνομη ηθική (άνω των 10 ετών):** Οι κανόνες αρχίζουν να αμφισβητούνται, δε θεωρούνται πλέον 'ιεροί' ή 'απαράβατοι'.

Εν κατακλείδι

- ❖ Σημαντική μεταβατική περίοδος
- ❖ Περίοδος έντονης γνωστικής ανάπτυξης & ανάπτυξης κοινωνικής συμπεριφοράς
- ❖ Το παιδί διαμορφώνει τη δική του πραγματικότητα
- ❖ Θέλει συνεχώς να μαθαίνει & να εξελίσσεται

Πότε θυμώνουν τα παιδιά; Πώς εκδηλώνουν τον θυμό τους;

❖ Μωρά 0-18 μηνών:

Εκδηλώνουν τον θυμό τους με κλάμα

❖ Παιδιά 18-36 μηνών:

Εκδηλώνουν τον θυμό τους με βίαια ξεσπάσματα

❖ Παιδιά προσχολικής ηλικίας 3-5:

Έκδηλώνουν τον θυμό τους με ξεσπάσματα και επιθετικότητα

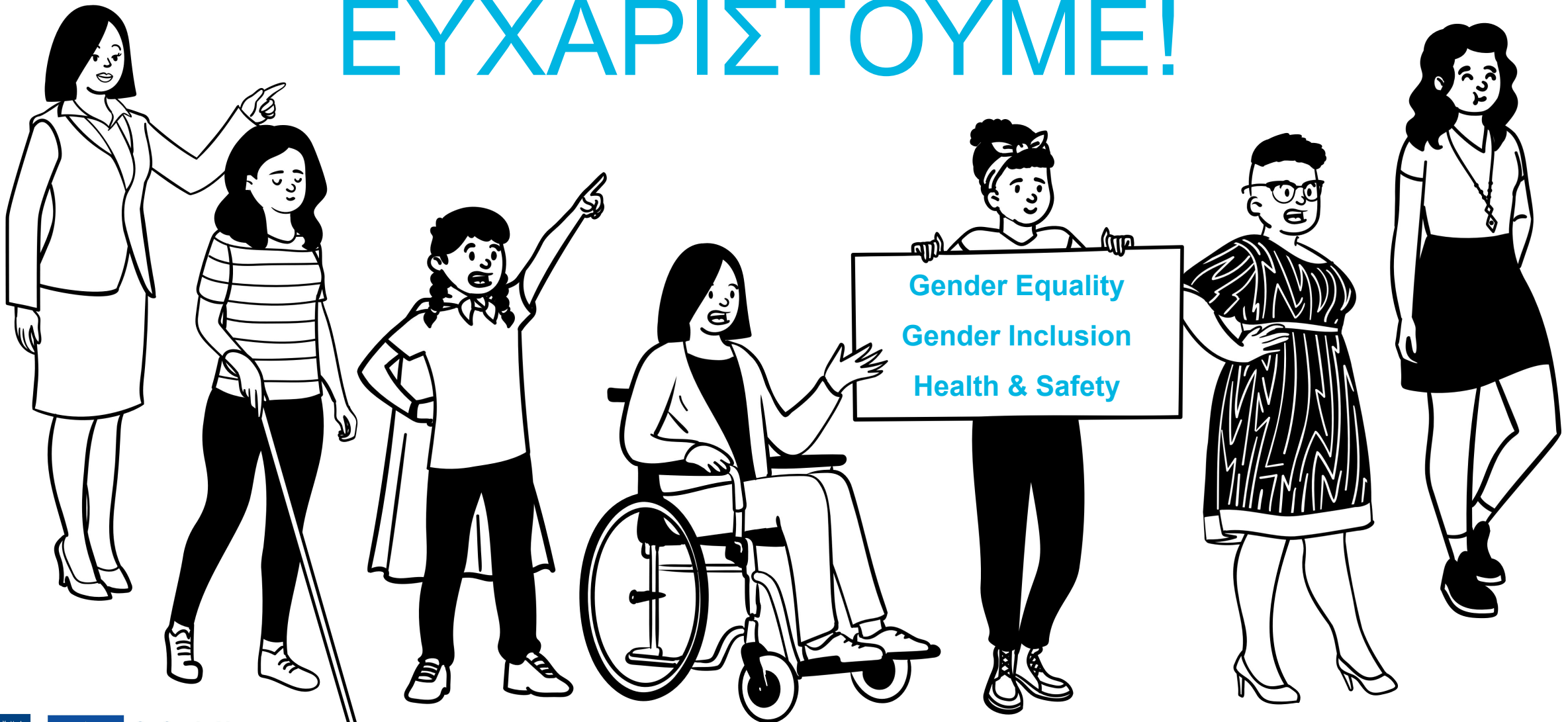
❖ Παιδιά σχολικής ηλικίας 6-8:

Εκδηλώνουν τον θυμό τους χτυπώντας και ασκώντας βία σε άλλους, χρησιμοποιώντας σκληρές λέξεις που πληγώνουν

Βιβλιογραφία

- ❖ Κουρμούση Ν.(2012). Εκπαίδευση σε ατομικές και κοινωνικές δεξιότητες στο πλαίσιο της αγωγής υγείας στο νηπιαγωγείο (Διδακτορική διατριβή δημοσιευμένη στον ιστότοπο www.didaktorika.gr). Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Σχολή Επιστημών της Αγωγής - Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών, Ιωάννινα.
- ❖ Παπάνης Ε. (2004). Η αυτοεκτίμηση και η μέτρησή της. Εμπειρική έρευνα και ψυχοκοινωνικές προσεγγίσεις. Αθήνα, Ατραπός 2004
- ❖ <https://blogs.sch.gr>
- ❖ <https://eclass.aspete.gr>
- ❖ <https://opencourses.uoa.gr>
- ❖ Feldman, R. (2009). Εξελικτική Ψυχολογία. Δια βίου ανάπτυξη. Μπεζεβέγκης, Η. & Αντωνοπούλου, Α. (επιμέλεια-μετάφραση). Εκδόσεις Gutenberg: Αθήνα.
- ❖ Piaget, J. (1952). The origins of intelligence in children. New York: International Universities Press.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ!

Αναπτυξιακά χαρακτηριστικά παιδιών 9-12 ετών.

Προσομοιωτική επιμόρφωση γονέων - 30/10/2023

Co-funded by
the European Union

Erasmus+ 2022-1-EL01-KA210-VET-000082477

*Εισήγηση: Κετσετσίδου Χρύσα, Κουρτικάκη Αναστασία,
Βουγιούκα Φωτεινή – Επαγγελματίες υγείας Δήμου Αχαρνών*

Σωματική ανάπτυξη

- ❖ Ανάπτυξη του στήθους στα κορίτσια γύρω στο 10ο - 11ο έτος & ενδεχόμενη εμφάνιση πρώιμης έμμηνης ρύσης (σημάδι επερχόμενης ήβης)
- ❖ Αύξηση της δύναμης του μυϊκού συστήματος
- ❖ Αύξηση των κινητικών δυνατοτήτων
- ❖ Τα αγόρια συνήθως διαθέτουν μεγαλύτερη μυϊκή δύναμη σε σχέση με τα κορίτσια.

Κοινωνική – Συναισθηματική ανάπτυξη

Το παιδί προσπαθεί να κατανοήσει τον εαυτό του, τον οποίο αντιλαμβάνεται όχι με βάση μόνον τα εξωτερικά, σωματικά χαρακτηριστικά του, αλλά και με βάση τα ψυχολογικά χαρακτηριστικά. Προσδιορίζει τον εαυτό του έχοντας συχνά ως κριτήριο τις επιδόσεις και τις ικανότητες του (π.χ. στον αθλητισμό, τις καλλιτεχνικές δραστηριότητες).

Κατά τη διάρκεια αυτής της αναπτυξιακής φάσης το παιδί σας μπορεί:

- ❖ Να σχηματίζει ισχυρότερες, πιο σύνθετες φιλίες και σχέσεις με τους ομηλίκους. Είναι πολύ σημαντικό συναισθηματικά για το παιδί να έχει φίλους και μάλιστα του ίδιου φύλου.
- ❖ Βιώνει μεγαλύτερη πίεση από την ομάδα των ομηλίκων
- ❖ Γίνεται πιο ανεξάρτητο σε σχέση με την οικογένεια
- ❖ Αυξάνεται η σωματική του επίγνωση καθώς προσεγγίζει την εφηβεία. Προβλήματα σχετικά με την εικόνα του σώματος και τη διατροφή ξεκινούν πολλές φορές από αυτήν την ηλικία.
- ❖ Αντιμετωπίζει περισσότερες προκλήσεις σε σχέση με τις μαθησιακές απαιτήσεις του σχολείου.

Γνωστική ανάπτυξη

*Η γνωστική ανάπτυξη, δηλαδή η εξέλιξη των νοητικών ικανοτήτων κατά την διάρκεια της ζωής, σημειώνει μεγάλες αλλαγές ανάλογα με το εκάστοτε αναπτυξιακό στάδιο που βρίσκεται το κάθε άτομο (**Piaget**, 1952).*

Η ικανότητα της **μνήμης** αυξάνει σημαντικά και παράλληλα το παιδί αρχίζει να κατανοεί τις λειτουργίες της, στοιχείο που ενισχύει τις δυνατότητες για μάθηση και απομνημόνευση. Όσον αφορά τη γλωσσική ανάπτυξη, το **λεξιλόγιο διευρύνεται** και η εκμάθηση της γραμματικής και των κανόνων της επεκτείνεται. Το παιδί χρησιμοποιεί **λογικές πράξεις** και μπορεί να λαμβάνει υπόψη του περισσότερες πλευρές ενός προβλήματος ή μιας κατάστασης για την επίλυση του ή την αντιμετώπιση της (Feldman, 2011).

Θεωρία Piaget (7-11 ετών)

Στάδιο της συγκεκριμένης λογικής σκέψης

- ❖ Αρχίζει να αναπτύσσει τη λογική σκέψη & την ικανότητα να λύνει προβλήματα
- ❖ Κατακτά την έννοια της αντιστρεπτής μεταβολής του αντικειμένου στην αρχική του θέση
- ❖ Κατακτά την ικανότητα αποκέντρωσης από την προσωπική του άποψη κι αναλογισμού των άλλων οπτικών γωνιών του θέματος

Θεωρία Piaget (7-11 ετών)

Στάδιο της συγκεκριμένης λογικής σκέψης

- ❖ Το παιδί εγκαταλείπει τον εγωκεντρισμό και τη διαισθητική λογική της νηπιακής ηλικίας αλλά δε μπορεί ακόμη να κατανοήσει αφηρημένες έννοιες
- ❖ Γνωρίζει την ώρα, τις ημέρες, τους μήνες και τις εποχές, πότε είναι τα γενέθλιά του, την ώρα
- ❖ Αναγνωρίζει σταθερά το δεξί και το αριστερό
- ❖ Εμφανίζεται η αναλυτική αντίληψη, όπου το παιδί δεν παρατηρεί μόνο το συνολικό σχήμα αλλά και επιμέρους στοιχεία (π.χ. σε ένα τοπίο δεν βλέπει μόνο το σύνολο αλλά και λεπτομέρειες)
- ❖ Γίνεται κατάκτηση γνωστικών λογικών σχημάτων (π.χ. σχέσεις ανισότητας, έννοιες βάρους, όγκου, κ.λπ.)
- ❖ Είναι σε θέση να συνδυάζει, να διαχωρίζει, να ανακατατάσσει και να μετασχηματίζει αντικείμενα στο μυαλό του
- ❖ Παράλληλα σταδιακά αυξάνεται η ικανότητα σκόπιμης απομνημόνευσης

Γλωσσική ανάπτυξη

- ❖ Κατακτάται η ανάγνωση & η γραφή
- ❖ Αναπτύσσεται το λεξιλόγιο (χιλιάδες λέξεις) και η γραμματική
- ❖ Η γλώσσα χρησιμοποιείται συνειδητά και η έκφραση είναι ακριβέστερη (σε συνάρτηση με τη σχολική μάθηση)
- ❖ Βελτιώνονται οι επικοινωνιακές δεξιότητες του παιδιού.

Ψυχοκοινωνική ανάπτυξη

- ❖ Μεγάλο ενδιαφέρον για τις φιλίες, κυρίως όμως με το ίδιο φύλο (τουλάχιστον μέχρι 11 ετών). Οι σχέσεις γίνονται πιο στενές και σταθερές. Ξεκινούν οι πρώτες μόνιμες φιλίες. Οι γνώμες των φίλων αποκτούν ιδιαίτερη σημασία
- ❖ Ανάπτυξη ικανότητας αυτοαξιολόγησης για την επίδοση στο σχολείο, την ικανότητα στα αθλήματα, το πόσο ελκυστικά θεωρούνται, το πόσο δημοφιλή είναι, τη συμπεριφορά
- ❖ Το παιδί αρχίζει να αποκτά αυτοπεποίθηση για τις ικανότητές του και αναπτύσσει αυτοεκτίμηση

Ηθική ανάπτυξη

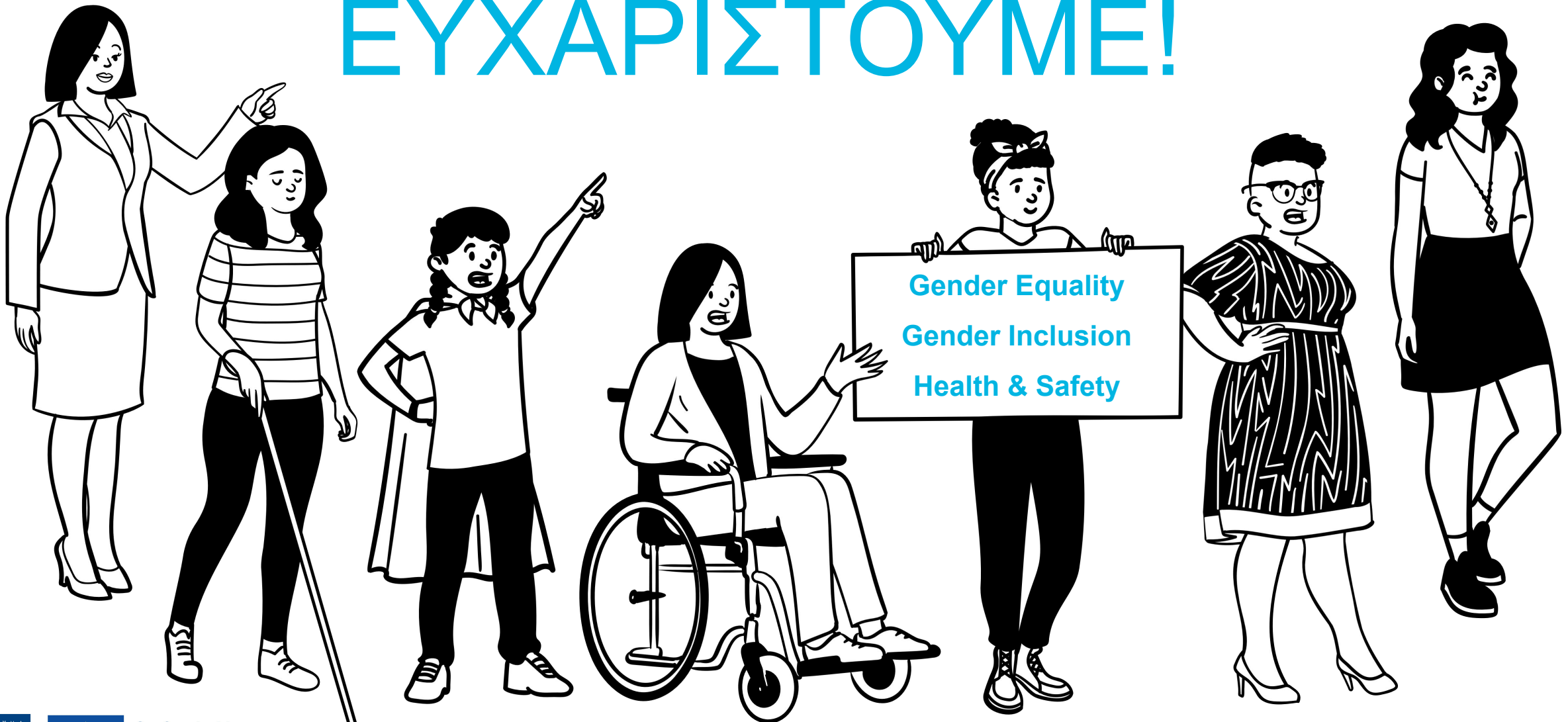
Θεωρία Piaget (1896 -1980)

- ❖ **Ετερόνομη ηθική (5-9 ετών):** Η ηθικότητα μιας πράξης κρίνεται με γνώμονα τις συνέπειές της και όχι την πρόθεση ή τα κίνητρα κάποιου.
- ❖ **Αυτόνομη ηθική (άνω των 10 ετών):** Οι κανόνες αρχίζουν να αμφισβητούνται, δε θεωρούνται πλέον 'ιεροί' ή 'απαράβατοι'

Βιβλιογραφία

- ❖ Κουρμούση Ν.(2012). Εκπαίδευση σε ατομικές και κοινωνικές δεξιότητες στο πλαίσιο της αγωγής υγείας στο νηπιαγωγείο (Διδακτορική διατριβή δημοσιευμένη στον ιστότοπο www.didaktorika.gr). Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Σχολή Επιστημών της Αγωγής - Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών, Ιωάννινα.
- ❖ Παπάνης Ε. (2004). *Η αυτοεκτίμηση και η μέτρησή της. Εμπειρική έρευνα και ψυχοκοινωνικές προσεγγίσεις*. Αθήνα, Ατραπός 2004
- ❖ <https://blogs.sch.gr>
- ❖ <https://eclass.aspete.gr>
- ❖ <https://opencourses.uoa.gr>
- ❖ Feldman, R. (2009). *Εξελικτική Ψυχολογία. Δια βίου ανάπτυξη*. Μπεζεβέγκης, Η. & Αντωνοπούλου, Α. (επιμέλεια-μετάφραση). Εκδόσεις Gutenberg: Αθήνα.
- ❖ Piaget, J. (1952). The origins of intelligence in children. New York: International Universities Press.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ!

Συμπεριφορές παιδιών σχολικής ηλικίας με περιεχόμενο βίας για την ηλικιακή περίοδο 6 - 9 ετών.

Προσομοιωτική επιμόρφωση γονέων - 30/10/2023

Co-funded by
the European Union

Erasmus+ 2022-1-EL01-KA210-VET-000082477

Εισηγήση: Καραγιάννη Δόμνα, Δημογιάννη Ιωάννα, Ευφροσύνη Ηλυσ
Μπόθου – Επαγγελματίες υγείας Δήμου Αχαρνών

Πότε μια συμπεριφορά θεωρείται επιθετική;

- ❖ Όταν διαταράσσει:
 - ❖ την ομαλή συμβίωση της οικογένειας,
 - ❖ την λειτουργία του σχολικού πλαισίου,
 - ❖ όταν θέτει σε κίνδυνο το παιδί ή άλλους
 - ❖ και δεν μειώνεται με τους διάφορους τρόπους διαπαιδαγώγησης.
- ❖ Τα συναισθήματα που πυροδοτούν την επιθετικότητα είναι ο φόβος, η απογοήτευση, ο θυμός και η ματαίωση.

Τρόποι εκδήλωσης επιθετικότητας

Η παιδική επιθετικότητα μπορεί να εκφραστεί με διάφορους τρόπους ανάλογα με την ηλικία, το γνωστικό επίπεδο και το κοινωνικό-οικονομικό περιβάλλον. Οι τρόποι που ένα παιδί εκδηλώνει την επιθετικότητα του είναι οι εξής:

- ❖ Σωματικός (χτυπήματα, κλωτσιές)
- ❖ Λεκτικός (φωνές, βρισιές, ουρλιαχτά)
- ❖ Ψυχολογικός (απειλές, πίεση)
- ❖ Καταστροφικός (καταστροφή αντικειμένων ή περιουσίας)
- ❖ Παθητική επιθετικότητα (ειρωνική ομιλία, απόρριψη)

Αιτίες εκδήλωσης της επιθετικής συμπεριφοράς

Η επιθετική συμπεριφορά που εκδηλώνουν τα παιδιά δεν είναι ενστικτώδης ή τυχαία. Αντίθετα, πυροδοτείται από εξωτερικούς παράγοντες και καταστάσεις που δημιουργούν στα παιδιά έντονα αρνητικά συναισθήματα. Οι λόγοι που ένα παιδί μπορεί να συμπεριφερθεί επιθετικά συνοψίζονται στα παρακάτω:

- ❖ **Τύποι γονέων:** οι αυστηροί γονείς έχουν υπερβολικές προσδοκίες και απαιτήσεις, με αποτέλεσμα τα παιδιά τους να μην μπορούν να τους ικανοποιήσουν. Οι παραχωρητικοί γονείς δεν θέτουν όρια, ενώ οι αδιάφοροι γονείς παραμελούν τα παιδιά τους τα οποία ζητούν την αγάπη και την προσοχή τους.
- ❖ **Ανταγωνισμός και σύγκριση μεταξύ των αδελφών**

Αιτίες εκδήλωσης της επιθετικής συμπεριφοράς

- ❖ **Μίμηση:** η μίμηση και η παρατήρηση συμπεριφοράς είναι ένας τρόπος μάθησης και απόκτησης ικανοτήτων. Αν τα παιδιά έχουν επιθετικούς γονείς ή εκτίθενται σε βίαια πρότυπα, υπάρχουν σημαντικές πιθανότητες να μιμηθούν και να υιοθετήσουν τη βίαιη συμπεριφορά
- ❖ **Κακοποίηση και παραμέληση του παιδιού**
- ❖ **Σημαντικές αλλαγές στο οικογενειακό πλαίσιο:** τα οικονομικά προβλήματα, οι διαταραγμένες σχέσεις γονέων, ένα νέο μέλος στην οικογένεια, μία μετακόμιση κ.α. αποτελούν γεγονότα που προκαλούν ένταση και ανησυχία στα παιδιά

Αιτίες εκδήλωσης της επιθετικής συμπεριφοράς

- ❖ **Τηλεοπτικά προγράμματα και βιντεοπαιχνίδια που προάγουν τη βία:** αυτά τα προγράμματα ενισχύουν τη διαμόρφωση επιθετικής νοοτροπίας και απευαισθητοποιούν το παιδί απέναντι στις επιθετικές πράξεις
- ❖ **Αλλαγή σχολικής βαθμίδας:** η είσοδος του παιδιού στα διαφορετικά σχολικά πλαίσια αποτελεί σημαντική μετάβαση καθώς καλείται να προσαρμοστεί σε ένα νέο κοινωνικό περιβάλλον. Σ' αυτήν την περίπτωση μπορεί να εμφανιστούν επιθετικές συμπεριφορές κυρίως σε παιδιά που δεν είναι πλήρως αποδεκτά από τους συμμαθητές τους.

Συμπεριφορές από τους γονείς

Οι γονείς θα πρέπει να παρατηρήσουν

- ❖ πότε εμφανίζεται η επιθετική συμπεριφορά, δηλαδή αν συμβαίνει υπό συγκεκριμένες συνθήκες ή είναι μία γενικευμένη συμπεριφορά.
- ❖ εάν εμφανίζεται σε ένα μόνο πλαίσιο (σπίτι, σχολείο, δραστηριότητα κ.α.), ίσως συμβαίνει κάτι το οποίο ενεργοποιεί αυτή τη συμπεριφορά.
- ❖ αν κατευθύνεται σε κάποιο συγκεκριμένο άτομο και αν υπήρξε κάποια σημαντική αλλαγή ή μετάβαση στο περιβάλλον του παιδιού που επηρέασε τη συμπεριφορά του (μετακόμιση, αλλαγή σχολείου, αλλαγή σχολικής βαθμίδας κ.α.).

Συμπεριφορές από τους γονείς

Θα πρέπει επίσης...

- ❖ να αφήσουν το παιδί να ηρεμήσει πριν κάνουν οποιαδήποτε συζήτηση μαζί του. Εάν προσπαθήσουν να του μιλήσουν την ώρα που εκδηλώνει την συμπεριφορά, θα επιδεινώσουν την κατάσταση.
- ❖ Θα ήταν αρκετά χρήσιμο η συζήτηση να γίνει στον αγαπημένο του χώρο στο σπίτι. Έτσι, το παιδί θα νιώσει πιο άνετα και θα χαλαρώσει, πράγμα που θα κάνει πιο εύκολη την συζήτηση για τη συμπεριφορά του.

Συμπεριφορές από τους γονείς

- ❖ **Αποφυγή σωματικής τιμωρίας.** Δεν απαντάμε στη βία με βία.
- ❖ **Στέρηση προνομίων ή αγαπημένων δραστηριοτήτων του παιδιού.** Για παράδειγμα «δεν θα πάμε τη βόλτα που συμφωνήσαμε γιατί η συμπεριφορά σου δεν ήταν σωστή»
- ❖ Απαραίτητη κρίνεται η συνεργασία των γονέων με το σχολείο ειδικά όταν το παιδί εμφανίζει επιθετική συμπεριφορά και στα δύο πλαίσια. Γονείς και εκπαιδευτικοί πρέπει να έχουν μία κοινή αντιμετώπιση της συμπεριφοράς του παιδιού.
- ❖ Θα πρέπει το παιδί να απομακρύνεται από το «ακροατήριο». Κι αυτό γιατί πολύ συχνά η επιθετική συμπεριφορά ενισχύεται από το περιβάλλον ή γίνεται για λόγους πρόκλησης θαυμασμού.

Συμπεριφορές από τους γονείς

Αλλαγή της συμπεριφοράς των γονέων. Είναι πολύ σημαντικό οι γονείς να αλλάξουν τον τρόπο που συμπεριφέρονται στα παιδιά τους. Αν ένας γονιός φωνάζει ή χτυπάει το παιδί του θα πρέπει να περιμένει ότι θα συμπεριφερθεί με το ίδιο τρόπο. Δεν αρκεί, λοιπόν, να πουν στο παιδί ποια είναι η σωστή συμπεριφορά, αλλά πρέπει να την εφαρμόσουν και οι ίδιοι.

Οι γονείς θα πρέπει να ενισχύουν και να επιβραβεύουν την καλή συμπεριφορά των παιδιών τους.

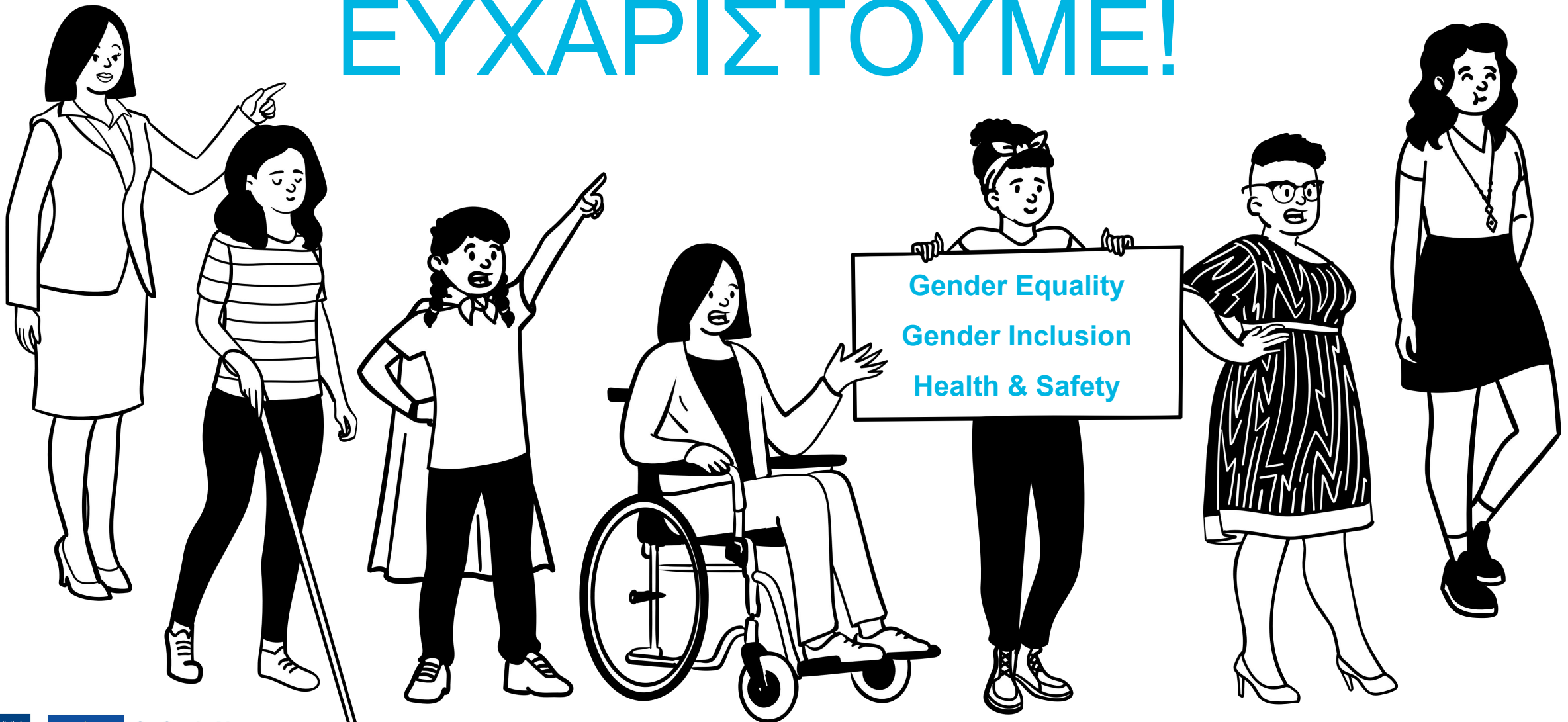
Συμπεριφορές από τους δασκάλους

- ❖ Αν και πολλοί δάσκαλοι πιστεύουν ότι αυτές οι συμπεριφορές ξεκινούν από το σπίτι κι επομένως δεν μπορούν να διορθωθούν στο σχολείο, η θεωρία και η ερευνά έχουν αποδείξει ούτι τα σχολεία κι ειδικότερα η **συμπεριφορά** κι η **αντιμετώπιση** των δασκάλων, μπορεί και τελικά επηρεάζει τη συμπεριφορά των παιδιών.
- ❖ Το σχολείο είναι αυτό που αναλαμβάνει τον **κοινωνικοπολιτικό ρόλο** της οικογένειας με προχωρημένες όμως διαδικασίες κοινωνικοποίησης και εξάσκησης ποικίλων κοινωνικών ρόλων, που θα προετοιμάσουν το άτομο για να σταθεί στην κοινωνία.

Συμπεριφορές από τους δασκάλους

- ❖ Σύμφωνα με τη θεωρία της προσκόλλησης, υπάρχει βιβλιογραφία η οποία στηρίζει την άποψη ότι ο ασφαλής δεσμός με τους εκπαιδευτικούς μπορεί να αντισταθμίσει τον ανασφαλή δεσμό με τους γονείς .
- ❖ Επιπλέον, η **καλή σχέση μαθητή – δασκάλου** μπορεί να λειτουργήσει προστατευτικά για τους μαθητές που κινδυνεύουν να έχουν αρνητική σχολική εξέλιξη.
- ❖ Ειδικότερα, **η εγγύτητα με τους δασκάλους, τα χαμηλά επίπεδα συγκρούσεων, οι αισιόδοξες προσδοκίες και η φροντίδα** για τα παιδιά που παρουσιάζουν προβλήματα συμπεριφοράς, **βοηθά την προσαρμογή** τους στο σχολικό περιβάλλον.
- ❖ Δυστυχώς, σε κάποιες περιπτώσεις οι εκπαιδευτικοί φέρονται με τον ακριβώς αντίθετο τρόπο στους μαθητές τους κάνοντας υποτιμητικά και σαρκαστικά σχόλια, γελοιοποιώντας τους και χαρακτηρίζοντάς τους αρνητικά. Με αυτό τον τρόπο οι εκπαιδευτικοί συνεχίζουν τον φαύλο κύκλο της αρνητικής συσχέτισης των μαθητών με τους σημαντικούς ενήλικες της ζωής τους.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ!

Συμπεριφορές παιδιών σχολικής ηλικίας με περιεχόμενο βίας για την ηλικιακή περίοδο 9 - 12 ετών.

Προσομοιωτική επιμόρφωση γονέων - 30/10/2023

Co-funded by
the European Union

Erasmus+ 2022-1-EL01-KA210-VET-000082477

*Εισήγηση: Παπαδημητρίου Παναγιώτα, Ελένη Χαλκίδου,
Σουλακέλλη Μαρία – Επαγγελματίες υγείας Δήμου Αχαρνών*

Ορισμός συμπεριφοράς

Σύμφωνα με τον Μουτσανά (2019:4) «συμπεριφορά» είναι το άθροισμα των εσωτερικών και εξωτερικών αντιδράσεων του οργανισμού μας στα ερεθίσματα του περιβάλλοντος και εκδηλώνεται με τη στάση, τις πράξεις και τις λέξεις που χρησιμοποιούμε για να εκφράσουμε σκέψεις, συναισθήματα και ανάγκες.

Συμπεριφορά παιδιού

- ❖ Τα περισσότερα παιδιά αναπτύσσονται περνώντας από τα ίδια αναπτυξιακά ορόσημα, αλλά πάντα με τον δικό τους ρυθμό και γι' αυτό είναι σημαντικό να λαμβάνουμε υπ' όψιν μας την αναπτυξιακή τους πορεία, τις διαδικασίες μάθησης του κάθε παιδιού, αλλά και τα κοινωνικά πρότυπα που ορίζουν τις συμπεριφορές πριν εξετάσουμε ποια συμπεριφορά ορίζεται ως «φυσιολογική» ή «προβληματική» (Μουτσανάς, 2019).
- ❖ Τα ζητήματα συμπεριφοράς λοιπόν αποτελούν μέρος της συναισθηματικής και γνωστικής ανάπτυξης του κάθε παιδιού και θεωρούνται έκφραση της αλληλεπίδρασης μεταξύ του εαυτού και του περιβάλλοντος των παιδιών (Μουτσανάς, 2019; Κουρκούτας, 2015).

Συμπεριφορά παιδιού

- ❖ Κατά τη σχολική ηλικία σημειώνονται σημαντικά επιτεύγματα στη γνωστική ανάπτυξη και τα παιδιά προσπαθούν να αντιληφθούν τον κόσμο που τα περιβάλλει, να επικοινωνήσουν με τους σημαντικούς άλλους, να επιλύσουν δυσκολίες και να διαμορφώσουν μία εικόνα για τον εαυτό (Μουτσανάς, 2019).

Συμπεριφορά αγοριών

Όπως αναφέρεται στη βιβλιογραφία, τα αγόρια συνηθίζουν να εμφανίζονται, αλλά και να δέχονται επιθετική συμπεριφορά σε βαθμό διπλάσιο και τριπλάσιο από αυτό των κοριτσιών (Γκονέλα, χ.χ.; Χρηστάκη, 2007). Ακόμη, τα αγόρια φαίνεται να κάνουν χρήση σωματικής βίας είτε φέρονται επιθετικά σε άλλα αγόρια, είτε σε κορίτσια, ενώ τα κορίτσια συνήθως φέρονται επιθετικά μόνο σε άλλα κορίτσια χρησιμοποιώντας λεκτική βία (Χρηστάκη, 2007).

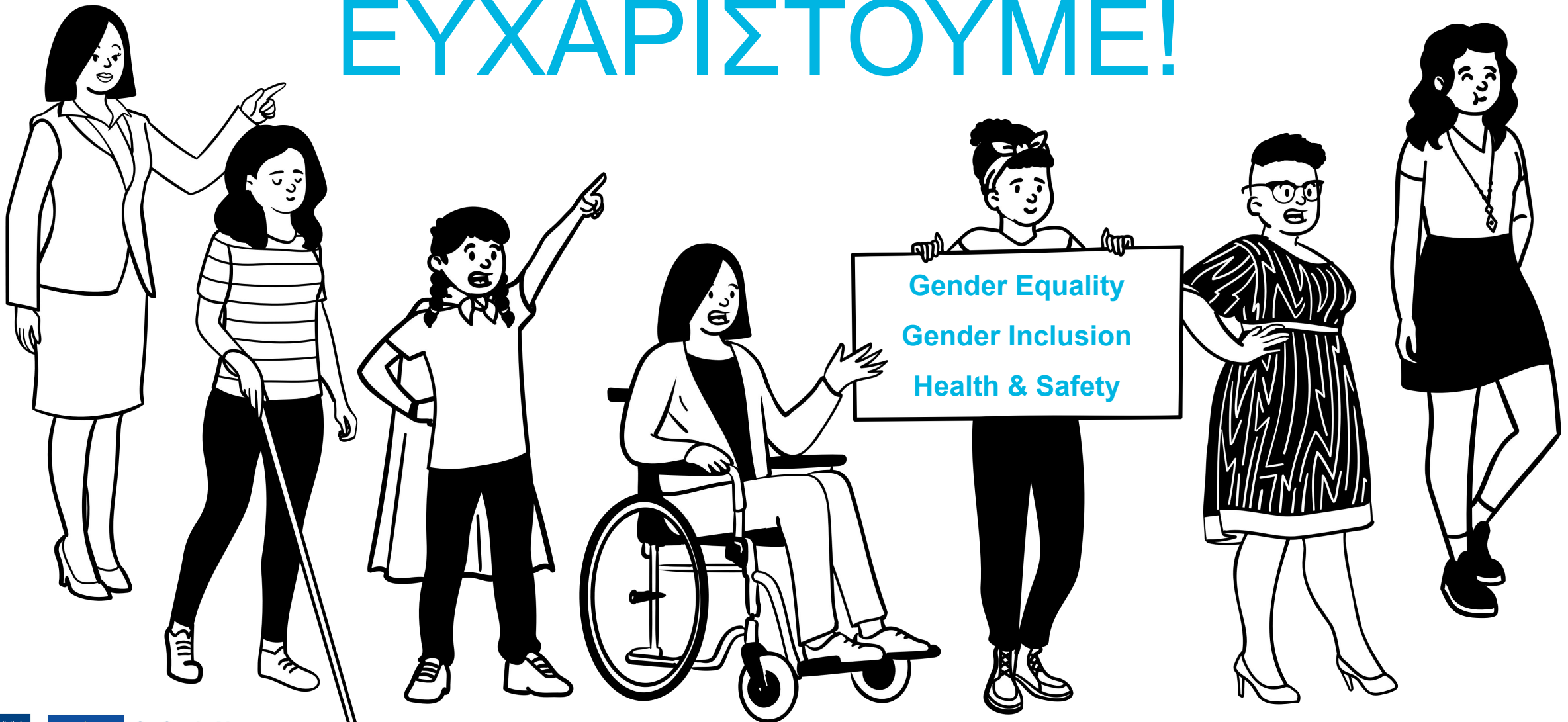
Βίαιες συμπεριφορές

- ❖ Εριστική συμπεριφορά (πρώιμη εφηβεία, από την ηλικία των 11 ετών)
 - ❖ Λεκτικές συμπεριφορές (κοροϊδία, κουτσομπολιό, χρήση υβριστικών χαρακτηρισμών/σχολίων, πειράγματα κατ' επανάληψη, εκβιασμός για απόσπαση υλικών αγαθών κ.α.)
 - ❖ Σωματική βία (σκόπιμα χτυπήματα, σπρωξίματα, κλωτσιές, μπουνιές κ.α. που οδηγούν σε τραυματισμούς)
 - ❖ Κλοπή και καταστροφή προσωπικών αντικειμένων
 - ❖ Ηλεκτρονική βία (με υλικό που διαμοιράζεται στο διαδίκτυο υβριστικού ή ταπεινωτικού περιεχομένου, φωτογραφίες παραπονημένες ή μη, που εκτίθενται στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης στις εφαρμογές που χρησιμοποιούν τα παιδιά όπως Viber, Messenger, WhatsApp κ.α., αποστολή ανήθικων μηνυμάτων κ.α.)
 - ❖ Κοινωνική συμπεριφορά που οδηγεί σε απομόνωση και αποκλεισμό ατόμων από ομάδες, δράσεις, η διάδοση ενοχλητικών φημών, σχόλια που αφορούν την καταγωγή, σεξουαλικό προσανατολισμό και κάθε είδους διαφορετικότητας που μπορεί να εκπροσωπεί κάποιος κ.α.
- (Μόττη-Στεφανίδη; Τσέργας, 2000)

Βιβλιογραφία

- ❖ Γκονέλα, Ε. (χ.χ.). Παιδική επιθετικότητα. Περιφέρεια Ν. Αιγαίου
- ❖ Κουρκούτας, Η.Ε. (2015). Επιθετικότητα και προβληματικές συμπεριφορές στην παιδική ηλικία: Κατευθύνσεις παρεμβάσεων στο πλαίσιο της τάξης για τους εκπαιδευτικούς. Στο Καρράς, Γ. (Επιστ. Επιμ.) Παιδαγωγική & Διδακτική Επάρκεια (189-212). Πανεπιστήμιο Κρήτης
- ❖ Μόττη-Στεφανίδη, Φ. & Τσέργας, Ν. (2000). Όταν τα πράγματα στο σχολείο... αγριεύουν! . Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.
- ❖ Μουτσάνας, Ε. (2019). Φυσιολογική και προβληματική συμπεριφορά παιδιών και εφήβων.
- ❖ Χρηστάκη, Μ. (2007). Κακοποίηση παιδιών από άλλα παιδιά. Στρατηγικές αντιμετώπισης και πρόληψης. Ψυχιατρική, 18: 123-131

ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ!

Αιτίες και Συνέπειες της Βίας στο σπίτι και το σχολείο.

Προσομοιωτική επιμόρφωση γονέων - 30/10/2023

Co-funded by
the European Union

Erasmus+ 2022-1-EL01-KA210-VET-000082477

*Εισήγηση: Παπαδημητρίου Παναγιώτα, Ελένη Χαλκίδου, Αριστέα Ηλιο
– Μαρία Κασωτάκη – Επαγγελματίες υγείας Δήμου Αχαρνών*

Παράγοντες/ Αίτια που μπορούν να επηρεάσουν ένα παιδί να ασκεί βία

- ❖ Δυσλειτουργική επικοινωνία οικογένειας (χαμηλά επίπεδα λεκτικής - εκφραστικής απόκρισης και συναισθηματικής παραμέληση).
- ❖ Ενδοοικογενειακές διαμάχες (διαταραγμένες, βίαιες ή φτωχές σχέσεις μεταξύ των μελών) και ασαφή όρια.
- ❖ Έλλειψη σταθερότητας, υποστήριξης, τρυφερότητας και αγάπης μέσα στο σπίτι και στο σχολείο.
- ❖ Υπερπροσφορά των γονέων (τα παιδιά νιώθουν ότι είναι το κέντρο του κόσμου, τα έχουν όλα και έτσι μετά λόγω κορεσμού, δεν έχουν κίνητρα και εύκολα χειραγωγούνται σε διάφορες μορφές βίας).
- ❖ Φανατισμός της οικογένειας ή των ατόμων που συναναστρέφεται (θρησκευτικός, πολιτικός, οπαδικός, φυλετικός κ.ά.).

Παράγοντες/ Αίτια που μπορούν να επηρεάσουν ένα παιδί να ασκεί βία

- ❖ Άγχος, εντάσεις, συγκρούσεις στο σχολικό περιβάλλον (ζήλια, θέλουν να τραβήξουν την προσοχή, να γίνουν πιο δημοφιλείς), αδιαφορία/απόρριψη από τα σημαντικά πρόσωπα (γονείς, φίλους, δασκάλους, προπονητές κ.τ. λ.), απώλεια/πένθος.
- ❖ Τηλεόραση (σειρές, ταινίες) και ηλεκτρονικά παιχνίδια, στα οποία προβάλλεται η βία και τα παιδιά εξοικειώνονται με αυτό.
- ❖ Τα παιδιά που εκφοβίζουν, μπορεί σε άλλο χώρο ή χρόνο να ήταν ή και να εξακολουθούν ακόμα να είναι αποδέκτες εκφοβιστικών και βίαιων συμπεριφορών.
- ❖ Πρώιμη ήβη – Εφηβεία (ορμονικές και οργανικές αλλαγές, επηρεάζουν έντονα το συναίσθημα). Ένα παιδί που δυσκολεύεται και χρειάζεται καθοδήγηση στο πώς να διαχειρίζεται το θυμό του, την απογοήτευση, τον παρορμητισμό και το άγχος απέναντι στους άλλους.

Συνέπειες της βίας στα παιδιά

Παιδιά που υφίστανται ενδοσχολική ή ενδοοικογενειακή βία είτε ως θύματα είτε ως θύτες, διακατέχονται από συναισθήματα φόβου, άγχους, ανασφάλειας με αποτέλεσμα:

- ❖ Να μη θέλουν να βγαίνουν στα διαλείμματα ή να φροντίζουν να βρίσκονται κοντά στους εκπαιδευτικούς και τα γραφεία.
- ❖ Να απουσιάζουν συχνά από το σχολείο (προφασιζόμενοι διάφορες δικαιολογίες στους γονείς και αρκετές φορές είναι συνοδευόμενες κι από κλάμα).
- ❖ Να έχουν σκισμένα ή κατεστραμμένα ρούχα.
- ❖ Δεν θέλουν να “φαίνονται και να ακούγονται” μέσα στην τάξη.
- ❖ Αργούν να προσέλθουν ή και να αποχωρήσουν από το σχολείο.

Συνέπειες της βίας στα παιδιά

- ❖ Παρουσιάζουν μειωμένο ενδιαφέρον και κίνητρο (δραστηριότητες, ακαδημαϊκή μόρφωση κ.ά.).
- ❖ Εμφανίζουν απόσυρση, επιθετικότητα, συνεχής ένταση, αλλαγές καθημερινών συνηθειών.
- ❖ Μοιάζουν αφηρημένα, μοναχικά.
- ❖ Ανορεξία, κατάθλιψη, ψυχοσωματικά συμπτώματα (κοιλιακό άλγος, έμετο, πονοκέφαλο) , διαταραχές ύπνου (αυπνία, εφιάλτες) , αυτοκαταστροφική διάθεση ως και αυτοκτονία.
- ❖ Απώλεια χρημάτων ή και προσωπικών αντικειμένων.
- ❖ Οι θύτες κινδυνεύουν με την απομάκρυνση τους από το σχολείο σε κάποιο άλλο, ακόμη και με την διακοπή φοίτησης αν κριθεί απαραίτητο.
- ❖ Τα θύματα φέρουν σωματικές βλάβες, όπως σημάδια/μελανιές στο σώμα ή και στο πρόσωπο.

Συνέπειες της βίας στα παιδιά

- ❖ Αναπηρία (νοητική/σωματική) ως και θάνατο.
- ❖ Έλλειψη αυτοεκτίμησης, αλλοίωση προσωπικότητας.
- ❖ Αισθήματα ενοχής, ντροπής και αυτοκατηγορίες.
- ❖ Διάσπαση προσοχής και διαταραχές μνήμης που οδηγούν συχνά σε μαθησιακές δυσκολίες.
- ❖ Έφηβοι εγκαταλείπουν το σπίτι τους πολύ νωρίς και συμμετέχουν σε διάφορες συμμορίες, οι οποίες υποκαθιστούν την οικογένεια, δίνοντας τους μια (ψευδ)αίσθηση κοινότητας και ασφάλειας.
- ❖ Τα κορίτσια αναπτύσσουν συχνά μια υπερβολική καχυποψία απέναντι στους άνδρες και αρνητική στάση σε σταθερές σχέσεις στην ενήλικη τους ζωή.
- ❖ Ανεπιθύμητη εγκυμοσύνη.

10 σημάδια που δείχνουν πως το παιδί χρειάζεται βοήθεια από ειδικό στη διαχείριση του θυμού

1. Δεν μπορεί να ελέγξει την επιθετικότητά του και κτυπά ανθρώπους μετά την ηλικία των 5.
2. Παθαίνει συχνές κρίσεις θυμού, δείχνοντας πως κουβαλά ένα μεγάλο δοχείο θυμού που έχει ξεχειλίσει.
3. Είναι εύκολα αρνητικό και αντίθετο με ότι του λέτε.
4. Δεν μπορεί να ακολουθήσει την εποικοδομητική λύση ενός προβλήματος και δεν αναγνωρίζει την ευθύνη που έχει το ίδιο στη δημιουργία του προβλήματος. Αισθάνεται συνεχώς πως είναι το θύμα.
5. Χάνει συνεχώς φίλους απομακρύνει τους μεγάλους ή εμπλέκεται σε διαπροσωπικές συγκρούσεις.
6. Σκέφτεται συνεχώς την εκδίκηση.
7. Απειλεί να κάνει ή κάνει κακό στον εαυτό του.
8. Προκαλεί ζημιά σε ιδιοκτησία.
9. Εκφράζει επανειλημμένα μίσος για τον εαυτό του ή για κάποιον άλλον.
10. Κάνει κακό σε μικρότερα παιδιά ή σε ζώα

ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ!

Πειθαρχία vs Τιμωρία: τι είναι πιο αποτελεσματικό;

Προσομοιωτική επιμόρφωση γονέων - 30/10/2023

Co-funded by
the European Union

Erasmus+ 2022-1-EL01-KA210-VET-000082477

*Εισήγηση: Ευφροσύνη Μπόθου, Κωνσταντίνα Καραδήμα,
Δημογιάννη Ιωάννα – Επαγγελματίες υγείας Δήμου Αχαρνών*

Πειθαρχία

Κλάμα

Στόχος

Αυστηρότητ
α

Φωνές

Όραμα

Τιμωρί
α

Έννοια της λέξης πειθαρχία

Υπακοή σε:

- ❖ Αρχές
- ❖ Κανόνες
- ❖ Νόμους
- ❖ Διαταγές κάττοιου

Πειθαρχία σύμφωνα με τις αρχές της θετικής παιδαγωγικής

Η πραγματική πειθαρχία ταυτίζεται με τις έννοιες:

Καθοδήγηση

Εκπαίδευση

Ενθάρρυνση

Στόχος

Αυτοβελτίωση

- ❖ Η δημιουργία μιας εσωτερικής εστίας ελέγχου η ενδυνάμωση του εσωτερικού κινήτρου και η συναισθηματική αυτορρύθμιση.

Εργαλείο που επικεντρώνεται στο μέλλον

- ❖ Η **θετική πειθαρχία** στοχεύει στην **πρόληψη** με τροποποίηση περιβάλλοντος (πρόσθεση, αφαίρεση ή αλλαγή στον χώρο), χρησιμοποιεί το παράδειγμα των γονέων ως πρότυπο (τα παιδιά που τους φωνάζουν, φωνάζουν κι αυτά σε άλλους όταν θυμώνουν) και το ενισχυτικό μήνυμα – εγώ (πχ «Το ταξίδι ήταν πολύ ευχάριστο και ασφαλές σήμερα που συζητούσατε και παίζατε ήρεμα στο αυτοκίνητο»).
- ❖ Ακόμη κι όταν η συμπεριφορά του παιδιού δεν είναι επιθυμητή, επιδιώκεται η συνέπεια και η επιδιόρθωση.
- ❖ Αν για παράδειγμα το παιδί ρίξει τον χυμό του κάτω, το να καθαρίσει ανάλογα με την ηλικία μονάχο ή μαζί μας τη ζημιά, είναι επιδιόρθωση και όχι τιμωρία.
- ❖ Το να μην πάμε στις κούνιες επειδή δεν έκανε εγκαίρως τα μαθήματά του και δεν μένει χρόνος μέχρι την βραδινή ρουτίνα είναι συνέπεια, όχι τιμωρία. Το να μη φάει παγωτό επειδή έριξε τον χυμό ή επειδή δεν έκανε εγκαίρως τα μαθήματά του, είναι τιμωρία -η συνέπεια δεν σχετίζεται με τη συμπεριφορά.

Μέθοδοι πειθαρχίας

Η επιλογή της μεθόδου πειθαρχίας ποικίλει ανάλογα

- ◆ με το αναπτυξιακό επίπεδο του παιδιού,
- ◆ την ηλικία
- ◆ την προσωπικότητα του

ενώ στην περίπτωση αποτυχίας μιας μεθόδου συνιστάται αλλαγή και επιλογή άλλης αποτελεσματικότερης μεθόδου.

- ❖ Από τις διάφορες προτεινόμενες τεχνικές, ένας γονέας θα πρέπει να πάρει υπόψη του **ΜΟΝΟ** τις μεθόδους που του φαίνονται σωστές και κατάλληλες για την ηλικία του παιδιού, το επίπεδο κατανόησής του και το χαρακτήρα του.
- ❖ Αν κάποια μέθοδος δεν έχει το αποτέλεσμα που ελπίζει ο γονέας ή δεν είναι πλέον αποτελεσματική, μπορεί να πρέπει να την αλλάξει. Εξάλλου, δεν μιλάμε παρά για μια σειρά από εργαλεία, από τα οποία ο κάθε γονέας μπορεί να διαλέξει ποιο του κάνει. Εργαλεία διαφορετικά μεταξύ τους, που το καθένα ταιριάζει σε διαφορετικές περιστάσεις.

Προτεινόμενες μέθοδοι πειθαρχίας

1. Η αποδοκιμασία της ανεπίτρεπτης συμπεριφοράς.

Οι γονείς οφείλουν να δείξουν τη δυσαρέσκειά τους στην ανάρμοστη συμπεριφορά του παιδιού, με τρόπο που δεν δημιουργεί φαύλο κύκλο.

Για παράδειγμα, ένα παιδί που χτυπάει και ο γονέας του φωνάζει είναι πολύ πιθανό να συνεχίσει να χτυπάει κι ο γονέας να συνεχίσει να φωνάζει. Καλό είναι ο γονέας ήρεμα να εκφράσει το συναίσθημά του και να αποτελέσει πρότυπο μίμησης που προτείνει έναν άλλο τρόπο συμπεριφοράς.

2. Το μέτρημα.

Ο γονέας μετράει, δίνοντας λίγο χρόνο στο παιδί να σταματήσει την ανάρμοστη συμπεριφορά.

3. Το διάλειμμα.

Ο γονέας απομακρύνει το παιδί από την ενεργό δράση και του εξηγεί ότι με αυτή τη συμπεριφορά δεν γίνεται να συμμετέχει στην δραστηριότητα που γίνεται. Είναι σημαντικό, όταν το παιδί είναι έτοιμο, να το αφήσουμε να επιστρέψει πίσω στη δράση. Με τον τρόπο αυτό, δίνεται το μήνυμα ότι δεν επιτρέπουμε τη συμπεριφορά του όχι το ίδιο το παιδί ως ύπαρξη.

Προτεινόμενες μέθοδοι πειθαρχίας

4. Η αδιαφορία για τη συμπεριφορά.

Ο γονέας αδιαφορεί εντελώς για την συμπεριφορά του παιδιού του που έχει χαρακτηριστεί από πριν ως μη αποδεκτή. Σε πρώτη φάση μπορεί να οδηγήσει σε έξαρση και αύξηση της ανάρμοστης συμπεριφοράς. Ωστόσο, σταδιακά, έχει αποτέλεσμα, διότι τα παιδιά έχουν μεγάλη ανάγκη από την προσοχή των γονιών τους και δεν αντέχουν την αδιαφορία τους.

5. Οι συνέπειες

Υπάρχουν οι **φυσικές** και οι **τεχνητές**. Ο γονέας εξηγεί στο παιδί ότι κάθε ενέργεια έχει ορισμένα φυσικά επακόλουθα (φυσικές συνέπειες της πράξης). Παράλληλα, οι γονείς χρειάζεται, σε συνεργασία με το παιδί, να θέσουν μια λογική συνέπεια ως αποτέλεσμα στην περίπτωση που δεν τηρείται ένας κανόνας ή όριο. Οι επιπτώσεις που ορίζονται θα πρέπει να είναι πάντα ανάλογες με την ανάρμοστη συμπεριφορά. Δεν θα πρέπει να έχουν τιμωρητικό χαρακτήρα για το παιδί και δεν θα επιβάλλονται, αν το παιδί είναι πρόθυμο να συνεργαστεί.

Αν για παράδειγμα το παιδί ρίξει τον χυμό του κάτω, το να καθαρίσει ανάλογα με την ηλικία μονάχο ή μαζί μας τη ζημιά, είναι **επιδιόρθωση**. Το να μην πάμε στις κούνιες επειδή δεν έκανε εγκαίρως τα μαθήματά του και δεν μένει χρόνος μέχρι την βραδινή ρουτίνα είναι **συνέπεια**.

Προτεινόμενες μέθοδοι πειθαρχίας

6. Η επιβράβευση της επιθυμητής συμπεριφοράς.

Η επιβράβευση του θετικού είναι πιο αποτελεσματική ως μέθοδος πειθαρχίας από την αποδοκιμασία του αρνητικού. Η επιβράβευση για να λάβει τη μέγιστη αξία που μπορεί, θα πρέπει να είναι άμεση, συγκεκριμένη, ειλικρινής, συνεπής και προσανατολισμένη στο εδώ και τώρα, σε αυτό που συμβαίνει. Είναι σπουδαίο επίσης, ο γονέας να επιμένει στην αναγνώριση της προσπάθειας κι όχι μόνο της επιτυχίας του παιδιού.

Ποια μέθοδος
πειθαρχίας είναι πιο
σωστή;

Τιμωρία

- ❖ Κι ενώ η πειθαρχία είναι εργαλείο η τιμωρία είναι όπλο. Η τιμωρία είναι ένας άμεσος αλλά πρόσκαιρος τρόπος μιας επιφανειακής αντιμετώπισης της συμπεριφοράς που χαρακτηρίζεται ανάρμοστη.
- ❖ Η τιμωρία φοβίζει το παιδί, το πληγώνει, το ταπεινώνει, το ντροπιάζει. Βραχυπρόθεσμα το παιδί αναγκάζεται όμως να συμμορφωθεί , αλλά η βελτίωση είναι πλασματική. Αυτή η συμμόρφωση οφείλεται στο φόβο.

Τιμωρία

- ❖ Η τιμωρία δεν επισημαίνει το σφάλμα.
- ❖ Είναι ένα είδος προστίμου το οποίο επιβάλλεται σε κάποιο πρόσωπο για την ανάρμοστη συμπεριφορά του ή για την παράβαση ορισμένων κανόνων, τους οποίους οφείλει να τηρεί.
- ❖ Αποτελεί αντίδραση του γονέα στην συμπεριφορά του παιδιού. Μάλιστα, μπορεί να λειτουργήσει ενισχυτικά.

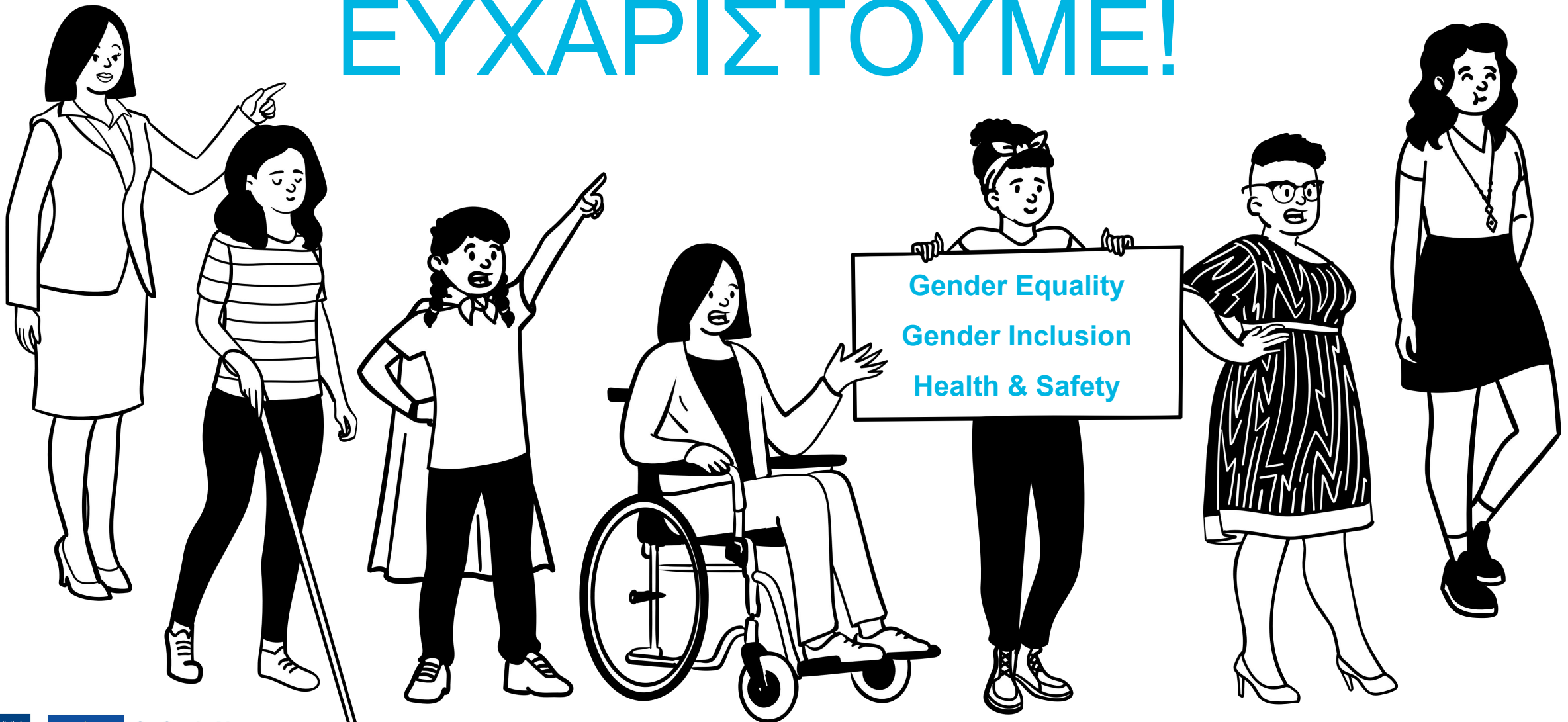
Για παράδειγμα, ένα παιδί που κυλιέται κάτω στο χαλί, φωνάζει και χτυπιέται, για κάποιους λόγους επιζητά τη προσοχή των γονιών του. Με την τιμωρία απολαμβάνει έστω κι έτσι την αρνητική προσοχή τους. Κάτι τέτοιο, συχνά έχει ως αποτέλεσμα την συστηματική επανάληψη της άσχημης συμπεριφοράς προκειμένου να κερδηθεί η προσοχή του γονέα.

Είδη τιμωρίας

1. **Οι σωματικές τιμωρίες** ξυλοδαρμός, χαστούκια και γενικότερα κάθε μορφή βίας σωματικής επαφής από τους γονείς προς τα παιδιά τους.
2. **Αποκλεισμός από προνόμια**
3. **Η τεχνική του διαλείμματος (time out)**
4. **Η συναισθηματική απόσυρση του γονέα,**
5. **Ο εκφοβισμός του παιδιού με μεταφυσικά πλάσματα (π.χ. φαντάσματα, στοιχειά, μπαμπούλες κ.τ.λ.),**
6. **Το να αναγκάζουμε το παιδί να αποστηθίσει κείμενα και να αντιγράψει μια πρόταση πολλές φορές**

Τιμωρία	Πειθαρχία
Βασίζεται σε ανταμοιβές και ποινές.	Βασίζεται στις σχέσεις.
Επικεντρώνεται στις συμπεριφορές.	Επικεντρώνεται στον χαρακτήρα.
Επιδιώκει τον έλεγχο.	Επιδιώκει τη σύνδεση.
Χρησιμοποιεί τον φόβο για να τρομοκρατήσει.	Χρησιμοποιεί την αγάπη για να κινητοποιήσει.
Διδάσκει το «τι». ΚΑΝΟΝΕΣ.	Διδάσκει το «γιατί». ΑΞΙΕΣ.
Έχει ως αποτέλεσμα τις ενοχές και τις τύψεις.	Έχει ως αποτέλεσμα την αυτοπεποίθηση και τη ταυτότητα.
Επιδιώκει την τελειότητα.	Επιδιώκει την ωριμότητα.
Επικεντρώνεται σε βραχυχρόνια αποτελέσματα.	Επικεντρώνεται σε μακροχρόνια αποτελέσματα.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ!

Gender Equality
Gender Inclusion
Health & Safety

Το παράδειγμα του γονέα.

Προσομοιωτική επιμόρφωση γονέων - 30/10/2023

Co-funded by
the European Union

Erasmus+ 2022-1-EL01-KA210-VET-000082477

*Εισήγηση: Καραγιάννη Δόμνα, Κωνσταντίνα Καραδήμα,
Σουλακέλλη Μαρία – Επαγγελματίες υγείας Δήμου Αχαρνών*

Το παράδειγμα του γονέα

- ❖ Ορισμός του προτύπου
- ❖ Ο ρόλος της γονεϊκότητας
- ❖ Bandura → πείραμα με κούκλα Bobo

Βοηθητικά βήματα προς το θετικό πρότυπο:

- ❖ Επικοινωνία μέσα στην οικογένεια (διάλογος, όχι φωνές, ψυχραιμία, μοίρασμα συναισθημάτων)
- ❖ Κοινές & καινοτόμες δραστηριότητες (γονείς με παιδιά)
- ❖ Κοινοτική ζωή, εθελοντισμός, συνεργασία
- ❖ Ελεύθερο παιχνίδι Vs χρήση διαδικτύου
- ❖ Ενασχόληση με την τέχνη & τον αθλητισμό
- ❖ Απαγόρευση σωματικής βίας
- ❖ Θέσπιση ορίων αίσθημα ασφάλειας
- ❖ Σταθερότητα, συνέπεια σε αποφάσεις, στοργή
- ❖ Ευελιξία – εναλλακτικές λύσεις
- ❖ Κοινή γραμμή γονέων & συνεργασία με το σχολείο

Βοηθητικά βήματα προς το θετικό πρότυπο:

- ❖ Προσπάθεια των γονέων να μαθαίνουν για τις ανάγκες των παιδιών σε κάθε αναπτυξιακό στάδιο της ζωής τους και να προσαρμόζονται σε αυτά (ψυχικές, κοινωνικές)
- ❖ Ανάπτυξη συναισθηματικών δεξιοτήτων (ενσυναίσθηση, στρατηγικές για την επίλυση προβλημάτων, αποδοχή, ενθάρρυνση) αλλά και πρακτικών αντιμετώπισης (ασκήσεις χαλάρωσης – διαφρ. αναπνοή)
- ❖ Ενίσχυση γνώσεων των γονέων σε πιο εξειδικευμένα θέματα (σεξουαλική διαπαιδαγώγηση, χρήση ουσιών)
- ❖ Όταν υπάρχουν αδέλφια αποδοχή της διαφορετικότητας των παιδιών, δικαιοσύνη και ίση μεταχείριση με βάση τη διαφορετικότητα
- ❖ Όχι σύγκριση με αδέρφια, συγγενείς και άλλα παιδιά

Ομαλή σχέση παιδιού – γονέα

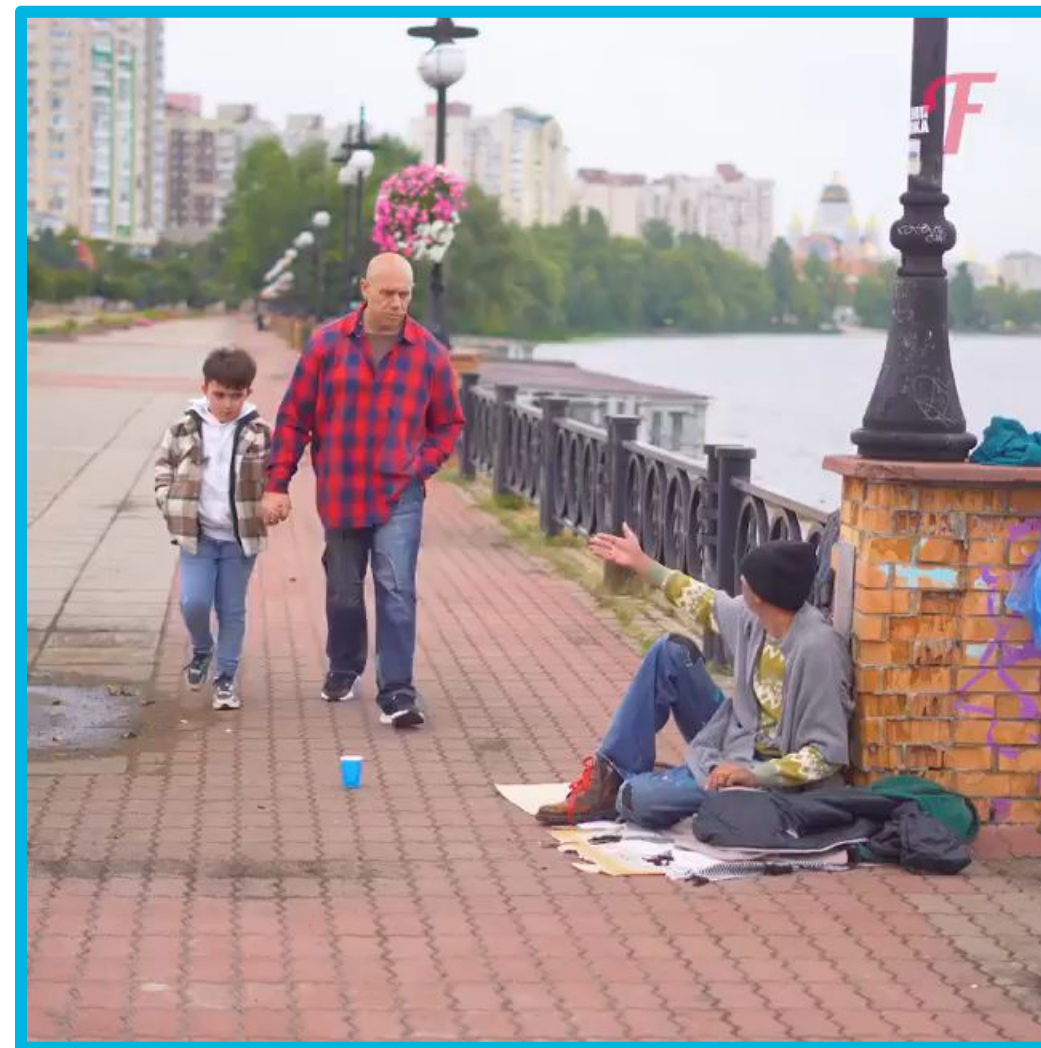
- ❖ *“Τα παιδιά θέλουν κοντά τους ανθρώπους με πολλή αγάπη, που δεν θα τα φοβερίζουν, ούτε θα τα περιορίζουν στη διδασκαλία, αλλά θα δίνουν καλό παράδειγμα και θα εύχονται μυστικά...Κι όταν κάνουν αταξίες, να παίρνετε κάποια παιδαγωγικά μέτρα, αλλά να μην τα πιέζετε.” Αγ. Πορφύριος ο Καυσοκαλυβίτης*
- ❖ *«Υπάρχει κάτι απλό που μπορούν να κάνουν οι γονείς στην εποχή της κρίσης για να βοηθήσουν τα παιδιά τους: να κλείσουν την τηλεόραση και να ανοίξουν την αγκαλιά τους.» (Βάρβογλη, 2018)*

Θετικό και αρνητικό γονεϊκό παράδειγμα

“Well-mannered children learn how to act from their family”

Τα παιδιά με καλούς τρόπους μαθαίνουν να συμπεριφέρονται με αυτόν τον τρόπο από τις οικογένειές τους.

Πηγή: Fabiosa Belle

Βιβλιογραφία

- ❖ Αντωνοπούλου, Μ. (2023). Αφήστε τα παιδιά να βαρεθούν, OW, <https://www.ow.gr/psychologia/afiste-ta-paidia-na-varethoun/>
- ❖ Βαϊζίδου, Χ. (2019). Η σημασία του παιχνιδιού, Ψυχολόγος, <https://www.psychology.gr/psychologia-paidiou/3849-i-simasia-tou-paixnidioy.html>
- ❖ Βάρβογλη, Λ. (2018) <https://www.fractalart.gr/liza-varvogli-interview/>
- ❖ Βруниώτη, К. (et al). (χ.χ.). Οδηγός Γονέα. Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής Προγραμμάτων ΚΠΣ
- ❖ Charokoraki, A. (2022). Ο ρόλος της Οικογενειακής Ανθεκτικότητας στην Ανθεκτικότητα των μελών της και τον Οραματισμό του μέλλοντος των εφήβων. Πρακτικά 34ου Διεθνούς Συνεδρίου ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών, Αγωγή Υγείας, Ειδική Αγωγή, Συμβουλευτική, Παιδαγωγική θεραπεία, Κοινωνική Παιδαγωγική, Σεξουαλική αγωγή.
- ❖ Γιοβαζολιάς, Θ. (2010). Σημειώσεις για το μάθημα Συμβουλευτική Γονέων. Πανεπιστήμιο Κρήτης
- ❖ Καραντία, Α. (2011). Το γονεϊκό πρότυπο, Iatro, Επιστήμες, Ψυχολόγος <https://iatro.gr/2011-04-29-20-50-21/>
- ❖ Αντωνοπούλου, Μ. (2023). Αφήστε τα παιδιά να βαρεθούν, OW, <https://www.ow.gr/psychologia/afiste-ta-paidia-na-varethoun/>
- ❖ Βαϊζίδου, Χ. (2019). Η σημασία του παιχνιδιού, Ψυχολόγος, <https://www.psychology.gr/psychologia-paidiou/3849-i-simasia-tou-paixnidioy.html>
- ❖ Βάρβογλη, Λ. (2018) <https://www.fractalart.gr/liza-varvogli-interview/>
- ❖ Βруниώτη, К. (et al). (χ.χ.). Οδηγός Γονέα. Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής Προγραμμάτων ΚΠΣ
- ❖ Charokoraki, A. (2022). Ο ρόλος της Οικογενειακής Ανθεκτικότητας στην Ανθεκτικότητα των μελών της και τον Οραματισμό του μέλλοντος των εφήβων. Πρακτικά
- ❖ 34ου Διεθνούς Συνεδρίου ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών, Αγωγή Υγείας, Ειδική Αγωγή, Συμβουλευτική, Παιδαγωγική θεραπεία, Κοινωνική Παιδαγωγική, Σεξουαλική αγωγή.
- ❖ Γιοβαζολιάς, Θ. (2010). Σημειώσεις για το μάθημα Συμβουλευτική Γονέων. Πανεπιστήμιο Κρήτης
- ❖ Καραντία, Α. (2011). Το γονεϊκό πρότυπο, Iatro, Επιστήμες, Ψυχολόγος <https://iatro.gr/2011-04-29-20-50-21/>
- ❖ Κοτσάνπαπα, Ε. (2023). Επιθετική συμπεριφορά ή στάδιο ανάπτυξης; <https://www.familytime.gr/epithetiki-symperifora-stadio-anaptyksis/>
- ❖ Mcleod, S. (2023) . Albert Bandura's Social Learning Theory. <https://www.simplypsychology.org/bandura.html#What-is-Social-Learning-Theory>
- ❖ Ντολτό, Φ. (2000). Παιδιατρική και Ψυχανάλυση
- ❖ Προκοπάκη, Κ. (2011). Επίδραση των ηλεκτρονικών μέσων μαζικής επικοινωνίας και ψυχαγωγίας στα παιδιά και τους εφήβους. ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ, 73, (1):68-87.
- ❖ Πορφύριος Αγ., ο Καυσοκαλυβίτης, Βίος και Λόγοι
- ❖ Ριστάνη, Β. (2023). Παιδιά: Η ενασχόληση με την τέχνη ενισχύει την επίλυση προβλημάτων. <https://www.imommy.gr/2023/06/10/paidia-i-enasxolisi-me-tin-texni-enisxeyi-tin-epilysi-provlimaton/>
- ❖ Τσιρογιαννίδου, Ε. & Πλατισίδου, Μ. (2011). Σχολές γονέων: ένα παράδειγμα βελτίωσης της συναισθηματικής νοημοσύνης. Σύγχρονη Κοινωνία, Εκπαίδευση και Ψυχική Υγεία, 4, 105-125 χ.χ., 2019 Η επιθετική συμπεριφορά στα παιδιά <https://tvxs.gr/life-plus/paideia/i-epithetiki-symperifora-sta-paidia/>

ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ!

Gender Equality
Gender Inclusion
Health & Safety

Το προφίλ του αποτελεσματικού γονέα.

Προσομοιωτική επιμόρφωση γονέων - 30/10/2023

Co-funded by
the European Union

Erasmus+ 2022-1-EL01-KA210-VET-000082477

*Εισήγηση: Μαρία Νικολαΐδου, Αριστέα – Μαρία Κασωτάκη –
Επαγγελματίες υγείας Δήμου Αχαρνών*

Προβλήματα γονέων – παιδιών

- ❖ Πολλοί γονείς αντιμετωπίζουν διάφορα προβλήματα με τα παιδιά τους.
- ❖ Μερικοί αισθάνονται ότι έχουν χάσει τον έλεγχο, άλλοι πάλι ότι δεν ξέρουν πώς να παίξουν το ρόλο του γονέα και άλλοι πάλι δεν ξέρουν πως να επικοινωνήσουν με τα παιδιά τους. Εξαιτίας αυτών των δυσκολιών αναπτύσσεται μία αδυναμία συνεννόησης των γονιών με τα παιδιά, αλλά και μια εχθρότητα των παιδιών έναντι των γονιών.
- ❖ Οι γονείς όμως πρέπει να έχουν τις ικανότητες να μεγαλώσουν παιδιά που να είναι υπεύθυνα, αυτοπειθαρχημένα και συνεργάσιμα. Μπορούν να δημιουργήσουν και να διατηρήσουν μια συνολική, ουσιαστική σχέση με τα παιδιά τους που να στηρίζεται στο σεβασμό και την αποδοχή.

Τι πρέπει να έχει ένας γονέας έτσι ώστε να έχει μια ουσιαστική σχέση με τα παιδιά του;

Αποδοχή

- ❖ Κάποιες συμπεριφορές του παιδιού μπορούν να τις αποδεχτούν εύκολα, ενώ κάποιες άλλες όχι. Αυτό έχει να κάνει τόσο με το γονέα, όσο και με το παιδί, αλλά και με την κατάσταση. Είναι σημαντικό οι γονείς να αναγνωρίζουν κάθε φορά τι αισθάνονται. Ένα παιδί μπορεί να αντιληφθεί αν ο γονέας δείχνει ανειλικρινή αποδοχή. Στην περίπτωση που το παιδί συναντά αποδοχή που του φαίνεται ψεύτικη, παίρνει αντιφατικά μηνύματα, βρίσκεται σε δίλημμα και νιώθει απογοητευμένο και ανήσυχο. Κάποιες συμπεριφορές του παιδιού μπορούν να τις αποδεχτούν εύκολα, ενώ κάποιες άλλες όχι. Αυτό έχει να κάνει τόσο με το γονέα, όσο και με το παιδί, αλλά και με την κατάσταση. Είναι σημαντικό οι γονείς να αναγνωρίζουν κάθε φορά τι αισθάνονται. Ένα παιδί μπορεί να αντιληφθεί αν ο γονέας δείχνει ανειλικρινή αποδοχή. Στην περίπτωση που το παιδί συναντά αποδοχή που του φαίνεται ψεύτικη, παίρνει αντιφατικά μηνύματα, βρίσκεται σε δίλημμα και νιώθει απογοητευμένο και ανήσυχο.

Ποιος έχει το πρόβλημα;

- ❖ Μια βασική αρχή είναι να κατανοούν οι γονείς τίνος είναι κάθε πρόβλημα που προκύπτει.
π.χ. Το παιδί χασομερά, ενώ ο γονέας βιάζεται.
- ❖ Όταν το πρόβλημα ανήκει στο γονέα, πρέπει εκείνος να προσπαθήσει να τροποποιήσει τη συμπεριφορά που το προκαλεί. Οι συμπεριφορές του παιδιού που είναι μη αποδεκτές από το γονέα, είναι αυτές που παρεμβαίνουν στα δικαιώματά του ή τον εμποδίζουν να ικανοποιήσει τις ανάγκες του.
- ❖ Όταν το πρόβλημα ανήκει στο παιδί, οι ανάγκες του δεν ικανοποιούνται, είναι δυστυχισμένο ή απογοητευμένο. Το παιδί μπορεί να βιώνει προβλήματα στη δική του ζωή, ανεξάρτητα και έξω από τη ζωή του γονέα.
- ❖ Οι γονείς συχνά μπαίνουν στον πειρασμό να επέμβουν και να λύσουν το πρόβλημα του παιδιού, χωρίς να το αφήνουν να βρει τις δικές του λύσεις.

Όταν το παιδί έχει το πρόβλημα

- ❖ **Η επικοινωνία της αποδοχής.** Ένα παιδί που βιώνει την αποδοχή των γονιών του μπορεί να μεγαλώσει, να αναπτυχθεί, να κάνει εποικοδομητικές αλλαγές, να μάθει να λύνει προβλήματα, να γίνει δημιουργικό. Όταν ένας γονέας δείχνει την αποδοχή του στο παιδί, του δίνει την ελευθερία να μοιραστεί τα συναισθήματα και τα προβλήματά του. Η αποδοχή χρειάζεται να εκφράζεται και να εκδηλώνεται ενεργητικά, με λόγια ή ακόμα και χωρίς λόγια.
- ❖ **Επικοινωνία γονέων παιδιών.** Ένας από τους πιο αποτελεσματικούς τρόπους αντίδρασης στα μηνύματα συναισθημάτων των παιδιών ή στα προβλήματά τους είναι τα απλά ανοίγματα επικοινωνίας, η πρόσκληση να πουν περισσότερα. «Καταλαβαίνω», «Πες μου γι' αυτό», «Θα ήθελες να μιλήσεις γι' αυτό;», «Αυτό φαίνεται να είναι σημαντικό για εσένα»
- ❖ **Ενεργητική ακρόαση.** Ένας ακόμα πιο αποτελεσματικός τρόπος αντίδρασης στα παιδιά όταν εκείνα έχουν κάποιο πρόβλημα είναι η ενεργητική ακρόαση. Είναι ένας τρόπος εμπλοκής του αποστολέα με τον παραλήπτη του μηνύματος, όπου είναι και οι δύο ενεργητικοί στη συζήτηση. Ένα παιδί επικοινωνεί με τους γονείς του όταν έχει κάποια ανάγκη, όταν θέλει κάτι, όταν έχει ένα συναίσθημα για κάτι, όταν αισθάνεται δυσφορία, όταν είναι ενοχλημένο με κάτι.
 - ❖ Όταν ο γονέας παίρνει ένα μήνυμα από το παιδί, θα πρέπει να μπορέσει να καταλάβει το νόημά του. Είναι σημαντικό να το αντιληφθεί με ακρίβεια, χωρίς να το παρερμηνεύσει.
 - ❖ **Οφέλη της ενεργητικής ακρόασης.** Προωθεί μια ζεστή σχέση γονέα – παιδιού. Τα παιδιά απελευθερώνονται από ενοχλητικά συναισθήματα όταν τα εκφράζουν ανοιχτά. Τα παιδιά φοβούνται λιγότερο τα αρνητικά συναισθήματα. Διευκολύνει τη λύση του προβλήματος από το ίδιο το παιδί. Κάνει το παιδί πιο πρόθυμο να ακούσει τις σκέψεις και τις ιδέες των γονιών του.

Όταν ο γονέας έχει το πρόβλημα

- ❖ Κάποιες συμπεριφορές του παιδιού επηρεάζουν το γονέα και απειλούν τις ανάγκες του.
- ❖ Τα μηνύματα που στέλνουν οι γονείς σε τέτοιες περιπτώσεις είναι μηνύματα λύσης, λένε στο παιδί τι πρέπει, τι οφείλει ή τι έχει υποχρέωση να κάνει. Μπορεί να είναι μηνύματα εντολής ή καθοδήγησης, προειδοποίησης ή επίπληξης, παραίνεσης ή διδαχής, συμβουλής ή προσφοράς λύσης. *«Κλείσε τη μουσική», «Δεν πρέπει να φέρεις έτσι», «Γιατί δεν πας έξω να παίξεις;»*
- ❖ Άλλα μηνύματα μπορεί να είναι κριτική για το παιδί και να περιλαμβάνουν κατηγορία, ερμηνεία, χαρακτηρισμούς ή ταπείνωση. *«Είσαι κακομαθημένος», «Είσαι χαζή», «Τα καλά παιδιά δεν το κάνουν αυτό».*

Όταν ο γονέας έχει το πρόβλημα:

ΕΓΩ – Μηνύματα

- ❖ **ΕΓΩ – Μηνύματα** «Δε μου αρέσει να παίζω, όταν είμαι κουρασμένος» Το εγώ-μήνυμα είναι προσανατολισμένο στο γονέα και δηλώνει ένα γεγονός που αφορά το γονέα.
- ❖ «Αν δε σταματήσεις να το κάνεις αυτό , τότε...». Το **εσύ – μήνυμα** είναι προσανατολισμένο στο παιδί και το εκλαμβάνει ως αξιολόγηση.
- ❖ Τα εγώ-μηνύματα αποτελούνται από τρία μέρη:
 1. Μια περιγραφή της μη αποδεκτής συμπεριφοράς
 2. Το συναίσθημα του γονέα
 3. Τη συγκεκριμένη επίδραση που έχει η συμπεριφορά στο γονέα.
- ❖ Είναι ειλικρινή και πολύ λιγότερο απειλητικά από το υπονοούμενο ότι υπάρχει κάτι κακό στο παιδί. Τοποθετούν στο παιδί την ευθύνη αλλαγής της συμπεριφοράς του. Βοηθούν το παιδί να ωριμάσει, καθώς του δείχνουν ότι ο γονέας το εμπιστεύεται να αντιμετωπίσει την κατάσταση και να σεβαστεί τις ανάγκες του. Η ειλικρίνεια και το να είναι κάποιος ανοιχτός ευνοούν την οικειότητα – μια αληθινά διαπροσωπική σχέση.

Αλλαγή του περιβάλλοντος

- ❖ Η αλλαγή του περιβάλλοντος χρησιμοποιείται περισσότερο με βρέφη και νήπια ως τρόπος αλλαγής της μη αποδεκτής συμπεριφοράς.
 1. Εμπλουτισμός του περιβάλλοντος με ενδιαφέρουσες ασχολίες
 2. Μείωση ερεθισμάτων του περιβάλλοντος κυρίως πριν την ώρα του ύπνου και του φαγητού
 3. Απλοποίηση του περιβάλλοντος ώστε να είναι πιο εύκολο και ασφαλές
 4. Περιορισμός του χώρου του παιδιού
 5. Διασφάλιση ενός ακίνδυνου και πιο ασφαλούς περιβάλλοντος
 6. Υποκατάσταση μιας δραστηριότητας με κάποια άλλη
 7. Προετοιμασία του παιδιού για αλλαγές στο περιβάλλον του με συζήτηση
 8. Έγκαιρος προγραμματισμός

Συγκρούσεις γονέων – παιδιών

- ❖ Όλοι οι γονείς αντιμετωπίζουν καταστάσεις όπου ούτε η αντιπαράθεση ούτε οι αλλαγές στο περιβάλλον αλλάζουν τη συμπεριφορά του παιδιού. Αυτές οι καταστάσεις είναι αναπόφευκτες και στην ουσία αφορούν τις συγκρούσεις μεταξύ των αναγκών των γονέων και των αναγκών του παιδιού. Η σύγκρουση δεν είναι απαραίτητα κάτι κακό. Υπάρχει σε κάθε σχέση.
- ❖ Ο τρόπος επίλυσης των συγκρούσεων είναι ίσως ο πιο κρίσιμος παράγοντας στις σχέσεις γονέων – παιδιών.
- ❖ Συνήθως οι συγκρούσεις επιλύονται με έναν από αυτούς τους τρόπους:
- ❖ Στη μία περίπτωση, ο γονέας αποφασίζει ποια πρέπει να είναι η λύση και την ανακοινώνει στο παιδί. Αν η λύση δεν αρέσει στο παιδί, ο γονέας προσπαθεί να πείσει το παιδί ή να το συμμορφώσει ασκώντας δύναμη και εξουσία. Το παιδί δεν έχει κίνητρο για να εφαρμόσει τη λύση, εξαναγκάζεται και νιώθει θυμό και δυσαρέσκεια, ενώ ο γονέας δυσκολεύεται να επιβάλλει την απόφασή του. Στην άλλη περίπτωση, ο γονέας μπορεί να έχει ή και να μην έχει μια λύση. Αν έχει, μπορεί να πείσει το παιδί να τη δεχτεί. Το παιδί έχει τη δική του λύση, και προσπαθεί να πείσει το γονέα να την αποδεχτεί. Αν ο γονέας αντισταθεί, το παιδί προσπαθεί να χρησιμοποιήσει τη δύναμή του για να συμμορφώσει το γονέα, που στο τέλος υποχωρεί. Το παιδί μαθαίνει πώς να χρησιμοποιεί εκρήξεις θυμού για να ελέγξει το γονέα και μαθαίνει ότι οι ανάγκες του είναι πιο σημαντικές από τις ανάγκες οποιουδήποτε άλλου.

Επίλυση συγκρούσεων

- ❖ Η μέθοδος «μη-ήττας» χρησιμοποιείται για την επίλυση συγκρούσεων μεταξύ ατόμων που κατέχουν ίση ή περίπου ίση εξουσία. Οι συγκρούσεις επιλύονται χωρίς να κερδίζει ο ένας και να χάνει ο άλλος. Κερδίζουν και οι δύο, επειδή η λύση είναι αποδεκτή και από τους δύο. Σε μια κατάσταση σύγκρουσης αναγκών ανάμεσα στο γονέα και το παιδί, ο γονέας ζητά από το παιδί να συνεργαστεί μαζί του σε μια κοινή προσπάθεια για κάποια λύση αποδεκτή και από τους δύο. Ο ένας ή και οι δύο μπορεί να προσφέρουν πιθανές λύσεις. Τις αξιολογούν και τελικά παίρνουν μια απόφαση για μια λύση αποδεκτή και από τους δύο. Δεν χρειάζεται να «ρίξει» ο ένας τον άλλο ούτε απαιτείται εξουσία για την επιβολή συμμόρφωσης.
- ❖ Η μέθοδος «μη-ήττας» είναι αποτελεσματική, γιατί δημιουργεί μεγαλύτερο κίνητρο στο παιδί για να εκτελέσει την απόφαση.
- ❖ Συμμετέχει και το ίδιο το παιδί στην απόφαση, έχει δεσμευτεί με τη λύση και αισθάνεται την ανάγκη να την εκτελέσει.
- ❖ Οι λύσεις που έχουν βρεθεί από κοινού είναι πιο δημιουργικές και αποτελεσματικές. Ικανοποιούν τις ανάγκες τόσο του γονέα όσο και του παιδιού.
- ❖ Όταν συμφωνούν ο γονέας και το παιδί σε μια λύση, δεν ανταγωνίζεται ο ένας τον άλλο, η σχέση τους ενδυναμώνεται και σέβεται ο ένας τις ανάγκες του άλλου.
- ❖ Ενθαρρύνει το παιδί να σκέφτεται. Το παιδί νιώθει ότι ο γονέας το εμπιστεύεται και το μεταχειρίζεται ως ίσο.

Τα βήματα της μεθόδου μη Ήττας.

- ❖ Αναγνώριση και προσδιορισμός της σύγκρουσης. Διαχωρισμός των αναγκών από τις λύσεις. Σημαντικό να εκφραστούν οι ανάγκες με σαφήνεια, να πουν οι γονείς ποια συναισθήματα έχουν ή τι τους ενοχλεί. Με την ενεργητική ακρόαση θα γίνουν σαφείς και οι ανάγκες του παιδιού.
- ❖ Εύρεση εφικτών λύσεων. «Τι θα μπορούσαμε να κάνουμε;» Οι γονείς ακούν τις λύσεις του παιδιού πρώτα, χωρίς να υποτιμούν ή να κρίνουν ή να σχολιάσουν αρνητικά. Σημαντικό να ακουστούν όλες οι εναλλακτικές και όλες οι ιδέες ως πιθανές λύσεις.
- ❖ Αξιολόγηση των εναλλακτικών λύσεων. «Ποια από αυτές φαίνεται καλύτερη;» Οι γονείς είναι ειλικρινείς στη διατύπωση των δικών τους συναισθημάτων. Διαγράφονται οι λύσεις που δεν είναι αποδεκτές από το γονέα ή από το παιδί και περιορίζονται σε μία ή δύο που φαίνονται οι καλύτερες.
- ❖ Λήψη απόφασης για την καλύτερη λύση. Αν υπήρχαν ανοιχτές και ειλικρινείς ανταλλαγές ιδεών, συχνά μια σαφώς καλύτερη λύση αναδύεται από τη συζήτηση. «Είμαστε όλοι ικανοποιημένοι με αυτή τη λύση;» Οι αποφάσεις δεν είναι αμετάβλητες, μπορεί να δοκιμαστούν. Οι γονείς βεβαιώνονται ότι γίνεται απόλυτα κατανοητό ότι ο καθένας συμφωνεί και δεσμεύεται να εκτελέσει την απόφαση.
- ❖ Εφαρμογή της απόφασης. Ο τρόπος εφαρμογής της απόφασης προσδιορίζεται με ορισμένες λεπτομέρειες, όπως ποιος θα κάνει τι και πότε.
- ❖ Παρακολούθηση για να αξιολογηθεί η εφαρμογή της λύσης. Επαλήθευση με ερωτήσεις όπως «Πώς λειτουργεί η απόφαση;» «Εξακολουθείτε να είστε ευχαριστημένοι;» Μετά από δοκιμή, μπορεί η αρχική απόφαση να τροποποιηθεί.

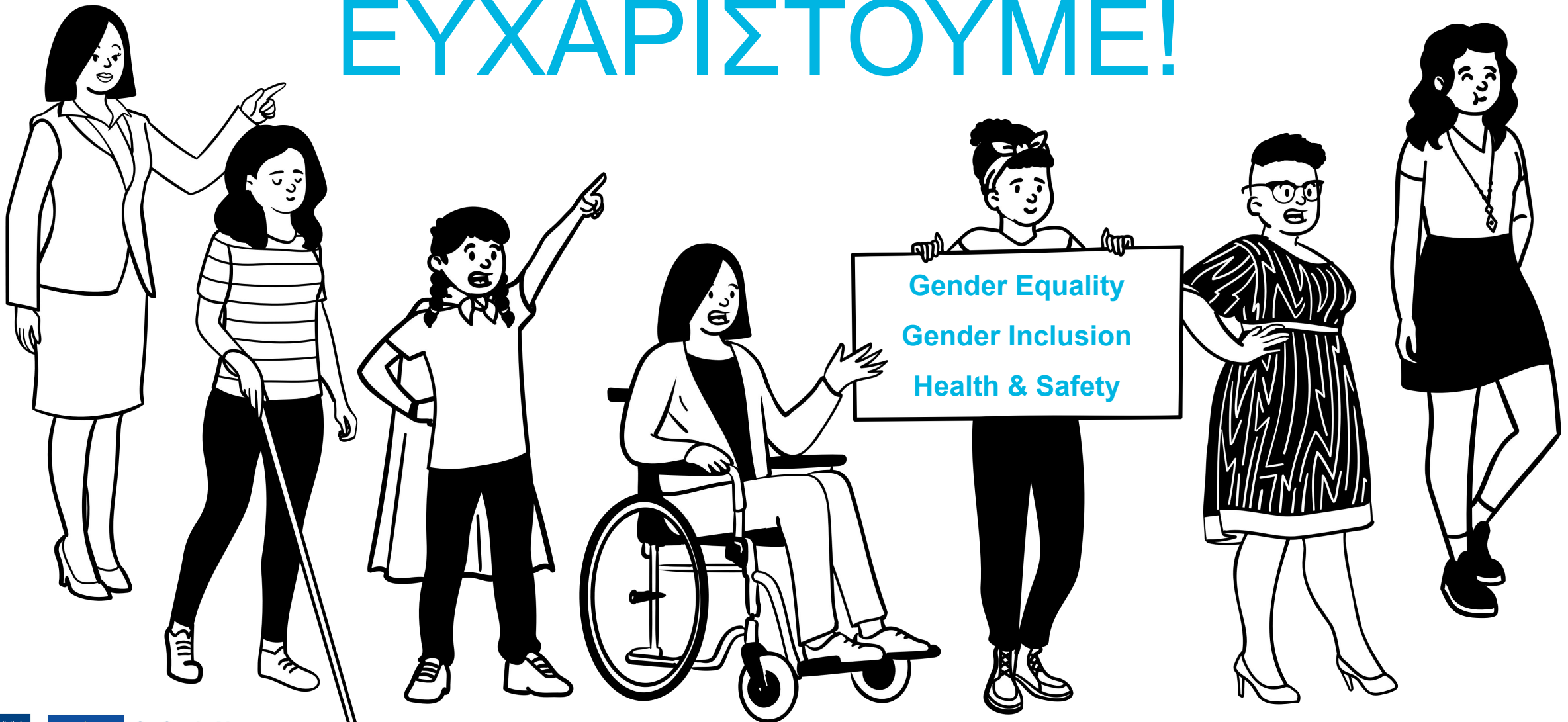
Επίλυση Συγκρούσεων

- ❖ Προϋπόθεση της μεθόδου «μη-ήττας» είναι η αποτελεσματική επικοινωνία. Πρώτα πρώτα απαιτείται η ενεργητική ακρόαση, για να καταλάβει ο γονέας τα συναισθήματα και τις ανάγκες του παιδιού. Με τα εγώ μηνύματα του γονέα το παιδί γνωρίζει πώς αισθάνεται ο γονέας και ποιες είναι οι ανάγκες του.
- ❖ Αν δε βρίσκουν μια αποδεκτή λύση, συνεχίζουν τη συζήτηση, ακόμα και την επόμενη μέρα. Σκέφτονται κι άλλες λύσεις. Συζητούν τη δυσκολία και αναζητούν πιθανά άλλα πράγματα που τους απασχολούν ή τους εμποδίζουν.
- ❖ Αν το παιδί δεν τηρεί τη συμφωνία, ο γονέας το αντιμετωπίζει άμεσα και ειλικρινά, χωρίς κατηγορίες και απειλές.
- ❖ Είναι σημαντικό ο γονέας να δείξει δύναμη και σταθερότητα, ειδικά αν προηγουμένως ήταν πολύ επιτρεπτικός με το παιδί.
- ❖ Το παιδί είναι πρόθυμο να αλλάξει τη συμπεριφορά του, όταν του είναι σαφές ότι αυτό που κάνει εμποδίζει πράγματι κάποιον άλλο να ικανοποιήσει τις ανάγκες του. Χρειάζεται να καταλάβει ότι η συμπεριφορά του έχει μια απτή και συγκεκριμένη επίδραση πάνω στο γονέα.
- ❖ Οι γονείς διδάσκουν αξίες στα παιδιά τους, όταν ζουν τη ζωή τους σύμφωνα με αυτές και όχι όταν πιέζουν τα παιδιά να ζουν με ορισμένους κανόνες.

Τι μπορούν να κάνουν οι γονείς όταν τα παιδιά θυμώνουν και τσακώνονται;

1. Βοηθήστε τα παιδιά να ηρεμήσουν
2. Χωρίστε τα
3. Βοηθήστε τα παιδιά να σκεφτούν γιατί είναι θυμωμένα
4. Βοηθήστε κάθε παιδί να σκεφτεί τα συναισθήματα του άλλου
5. Πείτε στα παιδιά πως αισθάνεστε εσείς
6. Βοηθήστε τα παιδιά να διαλέξουν την καλύτερη λύση για το θέμα που προέκυψε
7. Επαινέστε τα παιδιά σας όταν λύνουν μια διαφωνία μεταξύ τους χωρίς βία
8. Πείτε στα παιδιά σας ότι αποδέχεστε τον θυμό τους αλλά δεν αποδέχεστε τη βία είναι φυσιολογικό να θυμώνουν αλλά δεν είναι φυσιολογικό να χτυπούν τους άλλους

ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ!

Gender Equality
Gender Inclusion
Health & Safety